

ภาคผนวก

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙)

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๔ (๓) บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ (๓) ประกอบมาตรา ๑๐๒ (๙) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ (๙) พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔

(๒) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๑) กรุงเทพมหานคร

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

- (๒) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๓) ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๔) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- ๒) เมืองพัทยา
 - (๑) นายกเมืองพัทยา
 - (๒) รองนายกเมืองพัทยา
 - (๓) ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา และเลขานุการนายกเมืองพัทยา
 - (๔) สมาชิกสภาเมืองพัทยา
- ๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - (๑) นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - (๒) รองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - (๓) ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - (๔) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ๔) เทศบาลนคร
 - (๑) นายกเทศมนตรี
 - (๒) รองนายกเทศมนตรี
 - (๓) ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรี
 - (๔) สมาชิกสภาเทศบาล
- ๕) เทศบาลเมือง
 - (๑) นายกเทศมนตรี
 - (๒) รองนายกเทศมนตรี
 - (๓) สมาชิกสภาเทศบาล
- ๖) เทศบาลตำบล
 - (๑) นายกเทศมนตรี
 - (๒) รองนายกเทศมนตรี
- ๗) องค์การบริหารส่วนตำบล
 - (๑) นายกององค์การบริหารส่วนตำบล
 - (๒) รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๕ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่าเป็นการยื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๖ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐ
และการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการยื่นบัญชี

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาและเงื่อนไขการตรวจสอบความถูกต้อง และความมืออยู่จริง ความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และการดำเนินการกรณีเจ้าพนักงานของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐและการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการยื่นบัญชี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบความถูกต้องและความมืออยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานใต้สวนที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐตามระเบียบนี้

“การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน หรือการดำเนินการอื่นใด เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและความมืออยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน

“การตรวจสอบปกติ” หมายความว่า การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้แสดงไว้

“การตรวจสอบยืนยัน” หมายความว่า การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เพื่อยืนยันข้อมูลของทรัพย์สินและหนี้สินว่าถูกต้องและมีอยู่จริงตามรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้แสดงไว้ หรือยืนยันข้อมูลของทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดรายการหนึ่งหรือหลายรายการที่มีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้แสดงไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน หรือมีลักษณะอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

“การตรวจสอบเชิงลึก” หมายความว่า การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อมีพฤติการณ์ปรากฏว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น หรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินหรือมีการถือครองทรัพย์สินแทนอันมีเหตุอันควรสงสัยว่าร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือมีลักษณะอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหรือตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งได้รับมอบหมายให้บังคับบัญชา ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ข้อ ๕ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นที่สุด

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ ในกรณีที่ระเบียบนี้มีได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้เป็นการเฉพาะให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ก็ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามมตินั้นต่อไป

ข้อ ๗ เมื่อได้รับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความหรือเอกสารได้ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ลงลายมือชื่อหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อ กำกับไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินโดยเร็วตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เว้นแต่การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๘ การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) เฉพาะนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และบุคคลตามมาตรา ๑๐๒ (๒) (๓) (๗) และ (๙) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้มีมติเป็นประการอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานไต่สวนเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัย

การมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นผู้ตรวจสอบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นผู้พิจารณา

ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือให้ความเห็นแก่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินก็ได้

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินผู้ใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ในเรื่องใด ๆ ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าร่วมในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเรื่องดังกล่าว

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพราะเหตุที่เจ้าพนักงานของรัฐ ดำรงตำแหน่งทุกสามปี พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ทำการตรวจสอบ ความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้น โดยนำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในกรณีดังกล่าว เปรียบเทียบกับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ก่อนแล้ว

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ ของรัฐและปรากฏว่าผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินทำการตรวจสอบ ความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นได้ โดยไม่ต้องอาศัยบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินที่ต้องยื่น

ในกรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดตายระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือตายหลังพ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ยังไม่ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน ตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นได้ โดยไม่ต้องอาศัย บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องยื่น

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ระเบียบมิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสาร ให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือตามหลักฐานที่ปรากฏจากการตรวจสอบ ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยระเบียบนี้แล้ว

ข้อ ๑๔ การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามระเบียบนี้ ให้เสนอผ่านผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อพิจารณากลับกรอง รายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินหรือสำนวนคดี ให้เสนอเรื่องให้บุคคลหรือคณะบุคคล ดังกล่าวพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจตามที่ได้แต่งตั้ง

หมวด ๒

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐ

ข้อ ๑๕ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐ มีสามประเภท ดังนี้

- (๑) การตรวจสอบปกติ
- (๒) การตรวจสอบยืนยัน
- (๓) การตรวจสอบเชิงลึก

ข้อ ๑๖ การตรวจสอบปกติ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตรวจสอบรายการทรัพย์สิน และหนี้สินเปรียบเทียบกับเอกสารประกอบ ตามที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้แสดงไว้ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการดำเนินการด้วยก็ได้

ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจัดทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินตามวรรคหนึ่งว่ามีเหตุต้องตรวจสอบยืนยันหรือตรวจสอบเชิงลึกตามข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ หรือไม่ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

กรณีไม่มีเหตุต้องตรวจสอบยืนยันหรือตรวจสอบเชิงลึกตามข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ ก็ให้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในข้อ ๓๑ ต่อไป

ข้อ ๑๗ การตรวจสอบยืนยัน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินกำหนดประเด็นที่จะทำการตรวจสอบ แล้วทำความเห็นเสนอเลขาธิการหรือผู้บังคับบัญชาที่เลขาธิการมอบหมาย เพื่อพิจารณานุมัติ

การตรวจสอบยืนยันต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ หากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้เสนอกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลตามข้อ ๑๔ วรรคสอง ให้บุคคลหรือคณะบุคคลดังกล่าว มีอำนาจอนุมัติให้ตรวจสอบยืนยันด้วย ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ

เมื่อดำเนินการตรวจสอบยืนยันเสร็จแล้วให้ดำเนินการตามข้อ ๓๐ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๔ หรือข้อ ๓๕ ต่อไป แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๘ การตรวจสอบเชิงลึก ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินกำหนดประเด็นที่จะทำการตรวจสอบ เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายเพื่อขออนุมัติตรวจสอบเชิงลึก

การตรวจสอบเชิงลึกต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ หากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายให้อนุมัติตรวจสอบเชิงลึก แล้วแต่กรณี อาจขยายระยะเวลาได้อีกสองครั้ง ครั้งละไม่เกิน หกสิบวัน ทั้งนี้ หากยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาสั่งการ ตามที่เห็นสมควรต่อไป

เมื่อดำเนินการตรวจสอบเชิงลึกเสร็จแล้วให้ดำเนินการตามข้อ ๓๐ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๔ หรือข้อ ๓๕ ต่อไป แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๙ ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามระเบียบนี้ ให้หัวหน้าพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีตำแหน่งและหน้าที่ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินในระดับ ชำนาญการขึ้นไป และผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจตามมาตรา ๓๔ (๑) (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๐ ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน หากผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเห็นควรให้ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการเงิน หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบความถูกต้องหรือความมีอยู่จริง ตามที่ปรากฏในรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือทรัพย์สินหรือหนี้สิน อื่นใดที่มีได้แจ้งไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณามีคำสั่ง

ข้อ ๒๑ การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สิน และหนี้สิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินบันทึกไว้ด้วยว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด

เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้จะใช้สำเนา ที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาที่ถูกต้องก็ได้

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่เรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้บุคคลนั้นมาชี้แจงให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด หากบุคคลดังกล่าวมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่มาให้ถ้อยคำ หรือเรียกบุคคล ดังกล่าวไม่ได้ภายในเวลาอันสมควร ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจะไม่สอบปากคำบุคคลดังกล่าวก็ได้แต่ต้อง บันทึกเหตุนั้นไว้ในรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

ข้อ ๒๓ การสอบปากคำบุคคล ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่นั้นด้วย เว้นแต่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน อนุญาต เพื่อประโยชน์แห่งการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ข้อ ๒๔ ก่อนเริ่มสอบปากคำบุคคล ให้แจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบว่าคุณสมบัติผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และการให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อผู้ตรวจสอบ ทรัพย์สินอาจเป็นความผิดตามกฎหมาย

ข้อ ๒๕ การสอบปากคำบุคคล ให้บันทึกถ้อยคำตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด กรณีที่มีการแก้ไข ตกเติม ข้อความในบันทึกถ้อยคำ ให้ผู้ให้ถ้อยคำและผู้ตรวจสอบทรัพย์สินลงลายมือชื่อกำกับในข้อความที่มีการแก้ไข ตกเติม เมื่อได้บันทึกถ้อยคำเสร็จแล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเอง เว้นแต่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมอ่านหรือไม่สามารถอ่านเองได้ ให้อ่านให้ฟังแล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำและผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งร่วมในการสอบปากคำลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย ถ้าบันทึกถ้อยคำมีหลายหน้าให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินอย่างน้อยหนึ่งคนกับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุแห่งการไม่ลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้น

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเห็นว่าการรวบรวมพยานหลักฐานใดจะทำให้การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจะงดเสียก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

ข้อ ๒๗ การเข้าไปตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินในเคหสถาน สถานที่ทำการ หรือสถานที่อื่นใด ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แสดงตนพร้อมหนังสือขอเข้าตรวจสอบ

(๒) ในการตรวจสอบในเคหสถานจะทำได้ต่อเมื่อมีหมายค้นของศาล เว้นแต่เจ้าของเคหสถานนั้นยินยอม

(๓) การตรวจสอบต้องกระทำในเวลากลางวันต่อหน้าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้นำทำการตรวจสอบและอำนวยความสะดวกตามสมควร

(๔) ถ้าการตรวจสอบกระทำไม่แล้วเสร็จในเวลากลางวัน หรือมีเหตุอื่นใดที่ไม่อาจทำการตรวจสอบในเวลากลางวัน จะทำการตรวจสอบในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้นำทำการตรวจสอบก่อน ในกรณีนี้ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินบันทึกความยินยอมของผู้นำทำการตรวจสอบไว้ในบันทึกการตรวจสอบด้วย

ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินบันทึกรายละเอียดการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ตรวจสอบได้นั้น แล้วอ่านให้ผู้ผู้นำทำการตรวจสอบฟัง พร้อมทั้งให้ผู้ผู้นำทำการตรวจสอบลงลายมือชื่อในบันทึกการตรวจสอบด้วย ถ้าผู้นำทำการตรวจสอบดังกล่าวไม่ยอมลงลายมือชื่อในบันทึกการตรวจสอบ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินบันทึกไว้

ข้อ ๒๘ ในกรณีจำเป็นต้องตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินหรือขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินและหนี้สินที่อยู่ในต่างประเทศ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินทำความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประสานขอความร่วมมือจากกระทรวงการต่างประเทศ หรือขอให้เอกอัครราชทูตหรือกงสุลของประเทศไทยหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในต่างประเทศเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบแทนหรือเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบหาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สินในต่างประเทศก็ได้

ทั้งนี้ การจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๙ ในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน หากกรณีมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาขอข้อมูลดังกล่าว

ข้อ ๓๐ หากผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินมีพฤติการณ์ปรากฏว่า เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบ อันมีลักษณะเป็นการร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินทำรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมความเห็นเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นว่าร่ำรวยผิดปกติต่อไป

พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มาจากการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของพยานหลักฐานของการไต่สวน และให้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวนต่อไป

ข้อ ๓๑ เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ปรากฏผลการตรวจสอบว่าทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐนั้นถูกต้องและมีอยู่จริง หรือกรณีที่ได้ดำเนินการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐแล้วไม่พบว่ามีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจัดทำรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาและเปิดเผยผลการตรวจสอบตามข้อ ๓๓ ต่อไป

ข้อ ๓๒ รายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีการตรวจสอบยืนยันและการตรวจสอบเชิงลึก อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ชื่อสกุล ตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐ

(๒) วันเดือนปีที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง ทุกสามปีที่ดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี

(๓) วันเดือนปีที่ยื่นบัญชี

- (๔) ชื่อคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
- (๕) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน
- (๖) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (๗) สรุปความเห็นเกี่ยวกับรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

สำหรับรายงานผลการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐที่มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการรั่วไหลผิดปกติที่จะดำเนินการไต่สวน สถานที่ตั้ง ชื่อ และที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ รวมทั้งข้อเสนอเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นด้วย

ข้อ ๓๓ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาผลการตรวจสอบแล้วให้เปิดเผยผลการตรวจสอบว่าผิดปกติหรือไม่ ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปและสามารถเข้าดูหรือสืบค้นข้อมูลได้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับแต่วันที่มีการเปิดเผย

การเปิดเผยผลการตรวจสอบดังกล่าว อาจปิดประกาศ ณ สำนักงาน ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หรือสถานที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ปิดประกาศด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีการเปิดเผยผลการตรวจสอบว่าไม่พบเหตุผิดปกติ การเปิดเผยเช่นนั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติมในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยของความถูกต้องหรือความมืออยู่จริงขึ้นในภายหลัง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ไม่เป็นการตัดสิทธิประชาชนที่จะขอผลการตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๓๔ ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามเวลาที่กำหนด ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเสนอเลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมาย มีหนังสือแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบ โดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมทั้งกำหนดเวลาที่ขยายให้ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และในกรณีที่มีความจำเป็น เลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายอาจขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

เมื่อปรากฏว่าบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่ง ไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และไม่มีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้เสนอเลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายแจ้งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการให้ครบถ้วนหรือถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้รับแจ้ง

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ถ้าบุคคลดังกล่าวยังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ยื่นไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และมีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน หรือจากการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินพบว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตามหมวด ๓ ต่อไป

ถ้าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบครบถ้วนและถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินต่อไป

ข้อ ๓๕ ในกรณีผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนดระยะเวลามาแล้ว แต่ปรากฏว่าบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบที่ได้รับมาไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และไม่มีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้เสนอเลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายแจ้งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการให้ครบถ้วนหรือถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้รับแจ้ง และในกรณีที่มีความจำเป็น เลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายอาจขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าบุคคลดังกล่าวยังไม่ยื่นไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และมีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน หรือจากการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินพบว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตามหมวด ๓ ต่อไป

ถ้าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบครบถ้วนและถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินต่อไป

หมวด ๓

การแจ้งข้อกล่าวหา การชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการยื่นบัญชี

ข้อ ๓๖ กรณีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้นั้นทราบ เว้นแต่เป็นบุคคลตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อพิจารณาแจ้งข้อกล่าวหา

บันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๓๗ ในการแจ้งข้อกล่าวหา ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินมีหนังสือเรียกผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาพบ และแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบ และให้โอกาสผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาอันสมควร แต่อย่างช้าไม่เกินสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบข้อกล่าวหา ในกรณีที่ไม่ปรากฏภูมิสำเนาหรือที่อยู่ของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ก็ให้จัดส่งไปยังที่อยู่ของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรครั้งล่าสุด และให้จัดแจ้งการดำเนินการดังกล่าวให้ปรากฏไว้เป็นหลักฐานด้วย

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมารับทราบข้อกล่าวหาแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจัดแจ้งเหตุที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไม่ยอมลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยและให้รวมไว้ในสำนวนคดี

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ตามกำหนดนัดไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทราบโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ที่อยู่ของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการหรือตามหลักฐานที่ปรากฏจากการตรวจสอบ แต่ต้องจัดแจ้งเหตุนั้นไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่ไม่ปรากฏภูมิสำเนาหรือที่อยู่ของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ให้นำความในข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทราบ ให้ทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นสามฉบับ เพื่อเก็บไว้ในสำนวนคดีหนึ่งฉบับ โดยให้ส่งไปให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินสองฉบับเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนคดีหนึ่งฉบับ

เมื่อล่วงพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว หากไม่ได้รับบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาคืน ก็ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้รับทราบข้อกล่าวหา และไม่ประสงค์จะแก้ข้อกล่าวหา และให้จัดทำสำนวนคดีเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาพบผู้ตรวจสอบทรัพย์สินก่อนเสนอสำนวนคดี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยตามวรรคสาม โดยอ้างว่าไม่ได้รับทราบบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทราบต่อไป

ข้อ ๓๙ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอาจแก้ข้อกล่าวหาโดยทำเป็นหนังสือหรือชี้แจงด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินประสงค์ที่จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาด้วยวาจา ให้นำความในข้อ ๒๓ และข้อ ๒๕ การสอบปากคำบุคคลมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินร้องขอขยายระยะเวลาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยอ้างเหตุผลและความจำเป็น หากผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม จะขยายระยะเวลาการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาออกไปตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ให้ขยายได้ไม่เกินสามสิบวัน ในการพิจารณาขยายระยะเวลาการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ให้บุคคลตามข้อ ๑๙ เป็นผู้พิจารณา

บันทึกปากคำผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๔๐ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมีสิทธินำทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจไม่เกินสามคนเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเห็นสมควรหรือตามที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินร้องขอ อาจทำการรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยการสอบปากคำพยานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมีคำสั่งเรียกเอกสารหรือหลักฐานจากหน่วยงานหรือบุคคลใดเพื่อประกอบการพิจารณา ในการวินิจฉัยคดีภายหลังจากที่มีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทราบ และได้รับฟังคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้วก็ได้

ข้อ ๔๒ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจัดทำสำนวนคดีโดยพิเคราะห์ซึ่งนำพยานหลักฐาน ทั้งปวงจากข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วพิจารณาว่า ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้กระทำการอันเป็นมูลความผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร พร้อมด้วยเหตุผลในการพิจารณาทำความเข้าใจและพยานหลักฐานประกอบคำวินิจฉัย รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิงเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา

สำนวนคดีให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ ชื่อสกุล ตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
- (๒) วันเดือนปีที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง ทุกสามปีที่ดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี
- (๓) วันเดือนปีที่ยื่นบัญชี หรือวันเดือนปีที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชี
- (๔) ข้อกล่าวหา พฤติการณ์ในการกระทำความผิด และคำแก้ข้อกล่าวหา
- (๕) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบ
- (๖) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- (๗) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๘) ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องตามข้อกล่าวหา

ข้อ ๔๓ กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย

(๒) กรณีเป็นเจ้าพนักงานของรัฐนอกจากบุคคลตาม (๑) ให้เสนอเรื่องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อวินิจฉัย

ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจ ในการฟ้องคดี หรือดำเนินคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจโดยเร็ว ภายในกำหนดอายุความ แต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๔ บรรดาการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปแล้วโดยชอบก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ และยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้เป็นอันใช้ได้และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๕ บรรดาการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการและยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ และให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๖ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีที่ได้ยื่นไว้แล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. เก็บรักษาไว้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อ ๔๗ ภายใต้บังคับข้อ ๔๖ให้นำกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินได้ยื่นไว้ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับด้วย โดยให้นับระยะเวลาเริ่มต้นของการตรวจสอบปกติ การตรวจสอบยืนยัน และการตรวจสอบเชิงลึกแล้วแต่กรณี นับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๔๘ ให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการดำเนินการให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปและให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว รวมทั้งมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๔๙ บรรดาหลักเกณฑ์ วิธีการ มติ คำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เกี่ยวข้องกับ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินหรือการดำเนินการกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจิตใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ จนกว่าจะได้มี หลักเกณฑ์ วิธีการ มติ คำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดเป็นประการอื่น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ของเจ้าพนักงานของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“ผู้ยื่นบัญชี” หมายความว่า เจ้าพนักงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“สำนักงาน ป.ป.ช.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ให้ใช้แบบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง แบบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดยผู้ยื่นบัญชีสามารถยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดส่งด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นจัดส่งแทน
- (๒) จัดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ
- (๓) ยื่นบัญชีด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

การจัดส่งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบทั้งกรณี que จัดส่งด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นจัดส่งแทน ให้จัดส่งต่อสำนักงาน ป.ป.ช. โดยให้ถือว่าวันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับบัญชีเป็นวันยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กรณีจัดส่งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ให้ถือว่าวันที่เจ้าพนักงานไปรษณีย์ได้รับลงทะเบียนเป็นวันยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กรณียื่นบัญชีด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๖ ให้ผู้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามที่มีอยู่จริงในวันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในวันที่เข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

(๒) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด นอกจาก (๑) ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในวันที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกสามปีตลอดเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คู่สมรสตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๗ ในกรณีผู้ยื่นบัญชีซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ถ้าพ้นจากตำแหน่งและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งใหม่ภายในหนึ่งเดือน ผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

ในกรณีผู้ยื่นบัญชีซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๓ ผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย ผู้ยื่นบัญชีผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

ข้อ ๘ วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง หมายถึง

(๑) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ให้ถือวันถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือวันปฏิญาณตนในที่ประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๓) สมาชิกวุฒิสภา ให้ถือวันปฏิญาณตนในที่ประชุมวุฒิสภา เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๔) ข้าราชการการเมืองอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองนอกจาก (๑) ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๕) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๖) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๘) ข้าราชการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไป ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๙) ข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๐) ข้าราชการอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๒) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๓) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง หรือให้ถือวันที่ประธานกรรมการสรรหาประกาศแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๔) นายกเมืองพัทยา ให้ถือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๕) รองนายกเมืองพัทยา ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๖) สมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้ถือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง หรือให้ถือวันที่ประธานกรรมการสรรหาประกาศแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๗) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีนคร นายกเทศมนตรีเมือง นายกเทศมนตรีตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือวันแถลงนโยบายในที่ประชุมแห่งสภา เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๘) รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๑๙) สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ถือวันปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภา เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๒๐) เจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจาก (๘) ถึง (๑๙) ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล หรือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล หรือวันที่ที่ประชุมของผู้มีอำนาจแต่งตั้งมีมติ หรือวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เห็นชอบหรือตามที่ระเบียบบริหารงานบุคคลของหน่วยงานนั้น ๆ กำหนด แล้วแต่กรณี เป็นวันเข้ารับ ตำแหน่ง

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดเป็นประการอื่นหรือมีเหตุอื่น ทำให้ไม่สามารถกำหนดวันที่มีหน้าที่ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งตามวรรคหนึ่งได้ วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินกรณีดังกล่าวให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๙ วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง

(๑) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ให้ถือวันที่ลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวัน พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้ถือวันที่คณะรัฐมนตรีคณะใหม่ ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือวันถึงคราวออกตามอายุของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวันยุบสภา หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) สมาชิกวุฒิสภา ให้ถือวันที่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกใหม่ปฏิญาณตนในที่ประชุมวุฒิสภา หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๔) ข้าราชการการเมืองอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองนอกจาก (๑) ให้ถือวันที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๕) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา ให้ถือวันที่ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๖) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้ถือวันที่พ้นจากตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวัน พ้นจากตำแหน่ง

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้ถือวันที่พ้นจากตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๘) ข้าราชการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อดีตผู้พิพากษาขึ้นไป ให้ถือวันที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๙) ข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อดีตศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป ให้ถือวันที่พ้นจาก การเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๑๐) ข้าราชการอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป ให้ถือวันที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๑๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่ผู้ได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ หรือวันถัดจากวันที่ยื่นหนังสือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๒) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๓) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือวันถัดจากวันยื่นหนังสือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๔) นายกเมืองพัทยา ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๕) รองนายกเมืองพัทยา ให้ถือวันที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๖) สมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือวันถัดจากวันยื่นหนังสือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๗) นายกองคํการบริหารส่วนจังหวัด นายเทศมนตรีนคร นายเทศมนตรีเมือง นายเทศมนตรีตำบล นายกองคํการบริหารส่วนตำบล ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๘) รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ให้ถือวันที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๙) สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๒๐) เจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจาก (๘) ถึง (๑๙) ให้ถือวันที่พ้นจากตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ยื่นบัญชีซึ่งดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบจำนวนสองชุด ชุดหนึ่งเป็นต้นฉบับ อีกชุดหนึ่งเป็นสำเนาฉบับ โดยในเบื้องต้นให้ผู้ยื่นบัญชีปกปิดข้อความในสำเนาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบแล้ว ให้ลงทะเบียน บัญชีในสารบบและออกใบรับให้ผู้ยื่นบัญชีไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๑ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งหลักฐานการเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยในกรณียื่นเป็นเอกสารผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรอง ความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำ รายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย ทั้งนี้ ทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ต้องแสดงรายการ ให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินของบุคคล ดังกล่าวที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณียื่นเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันเข้ารับ ตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณียื่นพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นภายใน หกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๓) ในกรณีทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นภายในหกสิบวัน นับแต่วันถัดจากวันดำรงตำแหน่งครบทุกสามปี

ข้อ ๑๒ กรณีที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้มีผลย้อนหลัง หรือกรณีคำสั่งแต่งตั้ง ให้มีผลย้อนหลัง ให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่มีพระบรมราชโองการ หรือวันที่มีคำสั่งแต่งตั้ง

ข้อ ๑๓ ก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๒ ผู้ยื่นบัญชีอาจยื่นคำขอขยาย ระยะเวลายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ โดยต้องระบุเหตุผลและความจำเป็นต่อสำนักงาน ป.ป.ช. หากเลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายเห็นสมควร จะอนุญาตขยายระยะเวลาก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน สามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

คำขอขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องระบุรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ยื่นบัญชี

(๒) ตำแหน่งที่ยื่น

(๓) ยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๔) วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี

(๕) เหตุผลและความจำเป็น พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐานประกอบ (ถ้ามี)

ในกรณีที่เลขาธิการเป็นผู้ยื่นบัญชี การขอขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ข้อ ๑๔ กรณียื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเกินกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๒ หรือข้อ ๑๓ แล้วแต่กรณี ผู้ยื่นบัญชีต้องชี้แจงเหตุของการยื่นบัญชีล่าช้า ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยจัดทำเป็นหนังสือ

หนังสือชี้แจงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องระบุรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ยื่นบัญชี

(๒) ตำแหน่งที่ยื่น

(๓) ยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๔) วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี

(๕) เหตุผลของการยื่นบัญชีล่าช้า พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐานประกอบ (ถ้ามี)

ข้อ ๑๕ ก่อนวันครบกำหนดระยะเวลาที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ยื่นบัญชีอาจยื่นคำขอแก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้แล้ว หรือยื่นคำขอยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเพิ่มเติมก็ได้

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาซึ่งต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว หากผู้ยื่นบัญชีมีความประสงค์จะขอแก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้แล้ว หรือขอยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเพิ่มเติม ให้ผู้ยื่นบัญชียื่นคำขอแก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือยื่นคำขอยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเพิ่มเติม พร้อมคำชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๑๖ ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ที่ถึงคราวต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในกรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง ทุกสามปี ที่อยู่ในตำแหน่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในวันก่อนที่ประกาศนี้ใช้บังคับ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อไปตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง ถึงคราวต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ จนถึงวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้พ้นจากการเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องยื่นในกรณีดังกล่าว

ข้อ ๑๗ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่าเป็นการยื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๑๘ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณียื่นทุกสามปีตลอดเวลายังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี ให้นับระยะเวลา ดังนี้

(๑) กรณีผู้ยื่นบัญชีเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้นับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทุกสามปีต่อไปนับแต่วันที่ มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินครั้งล่าสุด

(๒) กรณีผู้ยื่นบัญชีไม่เป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามข้อ ๑๑ (๓) ให้เริ่มนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทุกสามปีตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๑๙ การแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรสตามข้อ ๖ วรรคสอง ให้ใช้บังคับกับผู้ยื่นบัญชี ซึ่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายหลังจากวันที่ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒๐ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๓ พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๔ (๓) บัญญัติให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ (๓) ประกอบมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๓ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๒) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

(๓) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

(๔) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕

(๕) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ ให้เจ้าพนักงานของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) ศาลยุติธรรม

๑.๑ รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

๑.๒ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล (แต่ไม่หมายความรวมถึงผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดที่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติราชการประจำสำนักงานศาลยุติธรรม)

(๒) สำนักงานอัยการสูงสุด

๒.๑ อัยการจังหวัด ได้แก่ พนักงานอัยการ ซึ่งปฏิบัติราชการในตำแหน่งอัยการจังหวัด ณ สำนักงานอัยการจังหวัด สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด และสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัด

(๓) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๑ รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๒ ผู้อำนวยการสำนักวินัยการเงินการคลัง

๓.๓ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

๓.๔ ผู้อำนวยการสำนักคดี

๓.๕ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบระบบสารสนเทศ

๓.๖ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบพิเศษ

๓.๗ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการดำเนินงาน

๓.๘ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุ

๓.๙ ผู้อำนวยการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค

๓.๑๐ ผู้อำนวยการสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด

(๔) สำนักนายกรัฐมนตรี

๔.๑ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๔.๑.๑ รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๔.๒ กรมประชาสัมพันธ์

๔.๒.๑ รองอธิบดี

๔.๓ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

๔.๓.๑ รองเลขาธิการ

๔.๔ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

๔.๔.๑ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ

ผู้ช่วยรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๖

๔.๔.๒ ประธานผู้แทนการค้าไทย และผู้แทนการค้าไทย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยผู้แทนการค้าไทย พ.ศ. ๒๕๕๒

๔.๔.๓ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

๔.๕ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๔.๕.๑ รองเลขาธิการ

๔.๖ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

๔.๖.๑ รองผู้อำนวยการ

๔.๗ สำนักงบประมาณ

๔.๗.๑ รองผู้อำนวยการ

๔.๘ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

๔.๘.๑ รองเลขาธิการ

๔.๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔.๙.๑ รองเลขาธิการ

๔.๑๐ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

๔.๑๐.๑ รองเลขาธิการ

๔.๑๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๑๑.๑ รองเลขาธิการ

๔.๑๒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

๔.๑๒.๑ รองเลขาธิการ

๔.๑๓ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

๔.๑๓.๑ รองเลขาธิการ

๔.๑๔ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๔.๑๔.๑ รองเลขาธิการ

(๕) กระทรวงกลาโหม

๕.๑ สำนักงานรัฐมนตรี

๕.๑.๑ หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี

๕.๑.๒ จเรทหารทั่วไป

๕.๒ สำนักงานปลัดกระทรวง

๕.๒.๑ รองปลัดกระทรวง

๕.๒.๒ หัวหน้าสำนักปลัดกระทรวง

๕.๒.๓ หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร

๕.๒.๔ หัวหน้าอัยการทหาร

๕.๒.๕ เลขานุการสำนักงานปลัดกระทรวง

๕.๒.๖ ตุลาการพระธรรมนูญ

๕.๒.๗ หัวหน้าสำนักงาน

๕.๒.๘ ผู้อำนวยการ

๕.๒.๙ เจ้ากรม

๕.๒.๑๐ รองผู้อำนวยการ

๕.๒.๑๑ รองเจ้ากรม

๕.๓ กองบัญชาการกองทัพไทย

๕.๓.๑ รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด

๕.๓.๒ เสนาธิการทหาร

๕.๓.๓ รองเสนาธิการทหาร

๕.๓.๔ เลขานุการกองบัญชาการกองทัพไทย

๕.๓.๕ ผู้บัญชาการ

๕.๓.๖ ผู้อำนวยการ

๕.๓.๗ เจ้ากรม

๕.๓.๘ จเรทหาร

๕.๓.๙ ปลัดบัญชาทหาร

๕.๓.๑๐ รองผู้บัญชาการ

๕.๓.๑๑ รองผู้อำนวยการ

๕.๓.๑๒ รองเจ้ากรม

๕.๓.๑๓ รองจเรทหาร

๕.๓.๑๔ รองปลัดบัญชาทหาร

๕.๔ กองทัพบก

๕.๔.๑ รองผู้บัญชาการทหารบก

๕.๔.๒ ประธานคณะที่ปรึกษากองทัพบก

๕.๔.๓ ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก

๕.๔.๔ เสนาธิการทหารบก

๕.๔.๕ รองเสนาธิการทหารบก

๕.๔.๖ แม่ทัพภาค

๕.๔.๗ รองแม่ทัพภาค

๕.๔.๘ แม่ทัพน้อย

๕.๔.๙ เลขานุการกองทัพบก

๕.๔.๑๐ ผู้บัญชาการ

๕.๔.๑๑ ผู้อำนวยการ

๕.๔.๑๒ เจ้ากรม

๕.๔.๑๓ ปลัดบัญชาทหารบก

๕.๔.๑๔ รองผู้บัญชาการ

๕.๔.๑๕ รองผู้อำนวยการ

๕.๔.๑๖ รองเจ้ากรม

๕.๔.๑๗ รองปลัดบัญชาทหารบก

๕.๔.๑๘ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ประธาน

โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย)

๕.๔.๑๙ รองผู้อำนวยการใหญ่สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

๕.๕ กองทัพเรือ

๕.๕.๑ รองผู้บัญชาการทหารเรือ

๕.๕.๒ ประธานคณะที่ปรึกษากองทัพเรือ

๕.๕.๓ ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารเรือ

๕.๕.๔ เสนาธิการทหารเรือ

๕.๕.๕ รองเสนาธิการทหารเรือ

๕.๕.๖ เลขานุการกองทัพเรือ

๕.๕.๗ ผู้บัญชาการทัพเรือภาค

๕.๕.๘ รองผู้บัญชาการทัพเรือภาค

๕.๕.๙ ผู้บัญชาการ

๕.๕.๑๐ ผู้อำนวยการ

- ๕.๕.๑๑ เจ้ากรม
- ๕.๕.๑๒ ปลัดบัญชาทหารเรือ
- ๕.๕.๑๓ รองผู้บัญชาการ
- ๕.๕.๑๔ รองผู้อำนวยการ
- ๕.๕.๑๕ รองเจ้ากรม
- ๕.๕.๑๖ รองปลัดบัญชาทหารเรือ
- ๕.๕.๑๗ ผู้อำนวยการการทำอากาศยานอุต๊ะเกา
- ๕.๕.๑๘ ผู้อำนวยการการทำเรือพาณิชย์สัตหีบ
- ๕.๖ กองทัพอากาศ
 - ๕.๖.๑ รองผู้บัญชาการทหารอากาศ
 - ๕.๖.๒ ประธานคณะที่ปรึกษากองทัพอากาศ
 - ๕.๖.๓ ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารอากาศ
 - ๕.๖.๔ เสนาธิการทหารอากาศ
 - ๕.๖.๕ รองเสนาธิการทหารอากาศ
 - ๕.๖.๖ เลขานุการกองทัพอากาศ
 - ๕.๖.๗ ผู้บัญชาการ
 - ๕.๖.๘ ผู้อำนวยการ
 - ๕.๖.๙ เจ้ากรม
 - ๕.๖.๑๐ ปลัดบัญชาทหารอากาศ
 - ๕.๖.๑๑ รองผู้บัญชาการ
 - ๕.๖.๑๒ รองผู้อำนวยการ
 - ๕.๖.๑๓ รองเจ้ากรม
 - ๕.๖.๑๔ รองปลัดบัญชาทหารอากาศ

ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม (๕) ต้องเป็นข้าราชการทหารที่มียศระดับพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี ขึ้นไป เว้นแต่ตำแหน่งตาม ๕.๔.๑๘, ๕.๔.๑๙, ๕.๕.๑๗ และ ๕.๕.๑๘ ไม่กำหนดชั้นยศ

(๖) กระทรวงการคลัง

- ๖.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๖.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
- ๖.๒ กรมธนารักษ์
 - ๖.๒.๑ รองอธิบดี

- ๖.๓ กรมบัญชีกลาง
 - ๖.๓.๑ รองอธิบดี
- ๖.๔ กรมศุลกากร
 - ๖.๔.๑ รองอธิบดี
 - ๖.๔.๒ ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากร
 - ๖.๔.๓ ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรภาค
 - ๖.๔.๔ นายด่านศุลกากร
- ๖.๕ กรมสรรพสามิต
 - ๖.๕.๑ รองอธิบดี
 - ๖.๕.๒ ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาค
 - ๖.๕.๓ สรรพสามิตพื้นที่
- ๖.๖ กรมสรรพากร
 - ๖.๖.๑ รองอธิบดี
 - ๖.๖.๒ สรรพากรภาค
 - ๖.๖.๓ สรรพากรพื้นที่
- ๖.๗ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
 - ๖.๗.๑ รองผู้อำนวยการ
- ๖.๘ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
 - ๖.๘.๑ รองผู้อำนวยการ
- ๖.๙ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
 - ๖.๙.๑ รองผู้อำนวยการ
- (๗) กระทรวงการต่างประเทศ
 - ๗.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๗.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๗.๒ กรมการกงสุล
 - ๗.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๗.๓ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
 - ๗.๓.๑ รองอธิบดี
 - ๗.๔ กรมพิธีการทูต
 - ๗.๔.๑ รองอธิบดี
 - ๗.๕ กรมยุโรป
 - ๗.๕.๑ รองอธิบดี
 - ๗.๖ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
 - ๗.๖.๑ รองอธิบดี

- ๗.๗ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
 - ๗.๗.๑ รองอธิบดี
- ๗.๘ กรมสารนิเทศ
 - ๗.๘.๑ รองอธิบดี
- ๗.๙ กรมองค์การระหว่างประเทศ
 - ๗.๙.๑ รองอธิบดี
- ๗.๑๐ กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
 - ๗.๑๐.๑ รองอธิบดี
- ๗.๑๑ กรมอาเซียน
 - ๗.๑๑.๑ รองอธิบดี
- ๗.๑๒ กรมเอเชียตะวันออก
 - ๗.๑๒.๑ รองอธิบดี
- ๗.๑๓ กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา
 - ๗.๑๓.๑ รองอธิบดี
- (๘) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
 - ๘.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๘.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๘.๒ กรมพลศึกษา
 - ๘.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๘.๓ กรมการท่องเที่ยว
 - ๘.๓.๑ รองอธิบดี
- (๙) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - ๙.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๙.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๙.๒ กรมกิจการเด็กและเยาวชน
 - ๙.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๙.๓ กรมกิจการผู้สูงอายุ
 - ๙.๓.๑ รองอธิบดี
 - ๙.๔ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
 - ๙.๔.๑ รองอธิบดี
 - ๙.๕ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
 - ๙.๕.๑ รองอธิบดี
 - ๙.๖ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
 - ๙.๖.๑ รองอธิบดี

- (๑๐) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๑๐.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
- ๑๐.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
- ๑๐.๒ กรมการข้าว
- ๑๐.๒.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๓ กรมชลประทาน
- ๑๐.๓.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๔ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- ๑๐.๔.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๕ กรมประมง
- ๑๐.๕.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๖ กรมปศุสัตว์
- ๑๐.๖.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๗ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
- ๑๐.๗.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๘ กรมพัฒนาที่ดิน
- ๑๐.๘.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๙ กรมวิชาการเกษตร
- ๑๐.๙.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๑๐ กรมส่งเสริมการเกษตร
- ๑๐.๑๐.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๑๑ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- ๑๐.๑๑.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๑๒ กรมหม่อนไหม
- ๑๐.๑๒.๑ รองอธิบดี
- ๑๐.๑๓ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- ๑๐.๑๓.๑ รองเลขาธิการ
- ๑๐.๑๔ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- ๑๐.๑๔.๑ รองเลขาธิการ
- ๑๐.๑๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- ๑๐.๑๕.๑ รองเลขาธิการ

- (๑๑) กระทรวงคมนาคม
- ๑๑.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
- ๑๑.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
- ๑๑.๒ กรมเจ้าท่า
- ๑๑.๒.๑ รองอธิบดี
- ๑๑.๓ กรมการขนส่งทางบก
- ๑๑.๓.๑ รองอธิบดี
- ๑๑.๔ กรมท่าอากาศยาน
- ๑๑.๔.๑ รองอธิบดี
- ๑๑.๕ กรมทางหลวง
- ๑๑.๕.๑ รองอธิบดี
- ๑๑.๖ กรมทางหลวงชนบท
- ๑๑.๖.๑ รองอธิบดี
- ๑๑.๗ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
- ๑๑.๗.๑ รองผู้อำนวยการ
- (๑๒) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- ๑๒.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
- ๑๒.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
- ๑๒.๒ กรมอุตุนิยมวิทยา
- ๑๒.๒.๑ รองอธิบดี
- ๑๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ๑๒.๓.๑ รองเลขาธิการ
- ๑๒.๔ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- ๑๒.๔.๑ รองผู้อำนวยการ
- (๑๓) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๑๓.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
- ๑๓.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
- ๑๓.๒ กรมควบคุมมลพิษ
- ๑๓.๒.๑ รองอธิบดี
- ๑๓.๓ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- ๑๓.๓.๑ รองอธิบดี

- ๑๓.๔ กรมทรัพยากรธรณี
 - ๑๓.๔.๑ รองอธิบดี
- ๑๓.๕ กรมทรัพยากรน้ำ
 - ๑๓.๕.๑ รองอธิบดี
- ๑๓.๖ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
 - ๑๓.๖.๑ รองอธิบดี
- ๑๓.๗ กรมป่าไม้
 - ๑๓.๗.๑ รองอธิบดี
- ๑๓.๘ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - ๑๓.๘.๑ รองอธิบดี
- ๑๓.๙ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
 - ๑๓.๙.๑ รองอธิบดี
- ๑๓.๑๐ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ๑๓.๑๐.๑ รองเลขาธิการ
- (๑๔) กระทรวงพลังงาน
 - ๑๔.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๑๔.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๑๔.๒ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
 - ๑๔.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๑๔.๓ กรมธุรกิจพลังงาน
 - ๑๔.๓.๑ รองอธิบดี
 - ๑๔.๔ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
 - ๑๔.๔.๑ รองอธิบดี
 - ๑๔.๕ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
 - ๑๔.๕.๑ รองผู้อำนวยการ
- (๑๕) กระทรวงพาณิชย์
 - ๑๕.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๑๕.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๑๕.๒ กรมการค้าต่างประเทศ
 - ๑๕.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๑๕.๓ กรมการค้าภายใน
 - ๑๕.๓.๑ รองอธิบดี

- ๑๕.๔ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
 - ๑๕.๔.๑ รองอธิบดี
- ๑๕.๕ กรมทรัพย์สินทางปัญญา
 - ๑๕.๕.๑ รองอธิบดี
- ๑๕.๖ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
 - ๑๕.๖.๑ รองอธิบดี
- ๑๕.๗ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
 - ๑๕.๗.๑ รองอธิบดี
- ๑๕.๘ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
 - ๑๕.๘.๑ รองผู้อำนวยการ
- (๑๖) กระทรวงมหาดไทย
 - ๑๖.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๑๖.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๑๖.๒ กรมการปกครอง
 - ๑๖.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๑๖.๓ กรมการพัฒนาชุมชน
 - ๑๖.๓.๑ รองอธิบดี
 - ๑๖.๔ กรมที่ดิน
 - ๑๖.๔.๑ รองอธิบดี
 - ๑๖.๔.๒ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด
 - ๑๖.๔.๓ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด สาขา
 - ๑๖.๕ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - ๑๖.๕.๑ รองอธิบดี
 - ๑๖.๖ กรมโยธาธิการและผังเมือง
 - ๑๖.๖.๑ รองอธิบดี
 - ๑๖.๖.๒ โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด
 - ๑๖.๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 - ๑๖.๗.๑ รองอธิบดี
 - ๑๖.๗.๒ ท้องถิ่นจังหวัด
- (๑๗) กระทรวงยุติธรรม
 - ๑๗.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๑๗.๑.๑ รองปลัดกระทรวง

- ๑๗.๒ กรมคุมประพฤติ
 - ๑๗.๒.๑ รองอธิบดี
- ๑๗.๓ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
 - ๑๗.๓.๑ รองอธิบดี
- ๑๗.๔ กรมบังคับคดี
 - ๑๗.๔.๑ รองอธิบดี
- ๑๗.๕ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
 - ๑๗.๕.๑ รองอธิบดี
- ๑๗.๖ กรมราชทัณฑ์
 - ๑๗.๖.๑ รองอธิบดี
 - ๑๗.๖.๒ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน
 - ๑๗.๖.๓ ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษ
 - ๑๗.๖.๔ ผู้บัญชาการเรือนจำกลาง
 - ๑๗.๖.๕ ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัด
- ๑๗.๗ กรมสอบสวนคดีพิเศษ
 - ๑๗.๗.๑ รองอธิบดี
- ๑๗.๘ สำนักงานกิจการยุติธรรม
 - ๑๗.๘.๑ รองผู้อำนวยการ
- ๑๗.๙ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
 - ๑๗.๙.๑ รองผู้อำนวยการ
- ๑๗.๑๐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
 - ๑๗.๑๐.๑ รองเลขาธิการ
- (๑๘) กระทรวงแรงงาน
 - ๑๘.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๑๘.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๑๘.๒ กรมการจัดหางาน
 - ๑๘.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๑๘.๓ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
 - ๑๘.๓.๑ รองอธิบดี
 - ๑๘.๔ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
 - ๑๘.๔.๑ รองอธิบดี

- ๑๘.๕ สำนักงานประกันสังคม
 - ๑๘.๕.๑ รองเลขาธิการ
- (๑๙) กระทรวงวัฒนธรรม
 - ๑๙.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๑๙.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๑๙.๒ กรมการศาสนา
 - ๑๙.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๑๙.๓ กรมศิลปากร
 - ๑๙.๓.๑ รองอธิบดี
 - ๑๙.๔ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
 - ๑๙.๔.๑ รองอธิบดี
 - ๑๙.๕ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
 - ๑๙.๕.๑ รองผู้อำนวยการ
- (๒๐) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - ๒๐.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๒๐.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๒๐.๒ กรมวิทยาศาสตร์บริการ
 - ๒๐.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๒๐.๓ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
 - ๒๐.๓.๑ รองเลขาธิการ
- (๒๑) กระทรวงศึกษาธิการ
 - ๒๑.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๒๑.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๒๑.๒ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 - ๒๑.๒.๑ รองเลขาธิการ
 - ๒๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - ๒๑.๓.๑ รองเลขาธิการ
 - ๒๑.๔ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 - ๒๑.๔.๑ รองเลขาธิการ
 - ๒๑.๕ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
 - ๒๑.๕.๑ รองเลขาธิการ

- ๒๑.๖ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ๒๑.๖.๑ รองเลขาธิการ
- ๒๑.๗ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 - ๒๑.๗.๑ รองเลขาธิการ
- ๒๑.๘ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 - ๒๑.๘.๑ รองเลขาธิการ
- (๒๒) กระทรวงสาธารณสุข
 - ๒๒.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๒๒.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๒๒.๒ กรมการแพทย์
 - ๒๒.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๒๒.๓ กรมควบคุมโรค
 - ๒๒.๓.๑ รองอธิบดี
 - ๒๒.๔ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 - ๒๒.๔.๑ รองอธิบดี
 - ๒๒.๕ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
 - ๒๒.๕.๑ รองอธิบดี
 - ๒๒.๖ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
 - ๒๒.๖.๑ รองอธิบดี
 - ๒๒.๗ กรมสุขภาพจิต
 - ๒๒.๗.๑ รองอธิบดี
 - ๒๒.๘ กรมอนามัย
 - ๒๒.๘.๑ รองอธิบดี
 - ๒๒.๙ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
 - ๒๒.๙.๑ รองเลขาธิการ
- (๒๓) กระทรวงอุตสาหกรรม
 - ๒๓.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง
 - ๒๓.๑.๑ รองปลัดกระทรวง
 - ๒๓.๒ กรมโรงงานอุตสาหกรรม
 - ๒๓.๒.๑ รองอธิบดี
 - ๒๓.๓ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
 - ๒๓.๓.๑ รองอธิบดี

- ๒๓.๔ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
 - ๒๓.๔.๑ รองอธิบดี
- ๒๓.๕ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
 - ๒๓.๕.๑ รองเลขาธิการ
- ๒๓.๖ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
 - ๒๓.๖.๑ รองผู้อำนวยการ
- ๒๓.๗ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
 - ๒๓.๗.๑ รองผู้อำนวยการ
- (๒๔) ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง
 - ๒๔.๑ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
 - ๒๔.๑.๑ รองผู้อำนวยการ
 - ๒๔.๒ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 - ๒๔.๒.๑ รองเลขาธิการ
 - ๒๔.๓ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 - ๒๔.๓.๑ รองเลขาธิการ
 - ๒๔.๔ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
 - ๒๔.๔.๑ รองเลขาธิการ
 - ๒๔.๕ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 - ๒๔.๕.๑ จเรตำรวจแห่งชาติ
 - ๒๔.๕.๒ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
 - ๒๔.๕.๓ รองจเรตำรวจแห่งชาติ
 - ๒๔.๕.๔ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
 - ๒๔.๕.๕ จเรตำรวจ (สบ ๘) (หัวหน้าจเรตำรวจ)
 - ๒๔.๕.๖ ผู้บัญชาการสำนักงานส่งกำลังบำรุง
 - ๒๔.๕.๗ ผู้บัญชาการสำนักงานกำลังพล
 - ๒๔.๕.๘ ผู้บัญชาการสำนักงานกฎหมายและคดี
 - ๒๔.๕.๙ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจสอบภายใน
 - ๒๔.๕.๑๐ ผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
 - ๒๔.๕.๑๑ ผู้บัญชาการตำรวจท่องเที่ยว
 - ๒๔.๕.๑๒ ผู้บัญชาการตำรวจสันติบาล
 - ๒๔.๕.๑๓ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
 - ๒๔.๕.๑๔ ผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

- ๒๔.๕.๑๕ ผู้บัญชาการสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร
- ๒๔.๕.๑๖ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
- ๒๔.๕.๑๗ ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- ๒๔.๕.๑๘ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- ๒๔.๕.๑๙ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค
- ๒๔.๕.๒๐ นายแพทย์ใหญ่
- ๒๔.๕.๒๑ รองเจเรตตำรวจ (สบ ๗)
- ๒๔.๕.๒๒ รองผู้บัญชาการสำนักงานส่งกำลังบำรุง
- ๒๔.๕.๒๓ รองผู้บัญชาการสำนักงานกำลังพล
- ๒๔.๕.๒๔ รองผู้บัญชาการสำนักงานกฎหมายและคดี
- ๒๔.๕.๒๕ รองผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
- ๒๔.๕.๒๖ รองผู้บัญชาการตำรวจท่องเที่ยว
- ๒๔.๕.๒๗ รองผู้บัญชาการตำรวจสันติบาล
- ๒๔.๕.๒๘ รองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
- ๒๔.๕.๒๙ รองผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
- ๒๔.๕.๓๐ รองผู้บัญชาการสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๒๔.๕.๓๑ รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
- ๒๔.๕.๓๒ รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- ๒๔.๕.๓๓ รองผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- ๒๔.๕.๓๔ รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค
- ๒๔.๕.๓๕ ผู้บังคับการตำรวจจราจร
- ๒๔.๕.๓๖ ผู้บังคับการตำรวจนครบาล
- ๒๔.๕.๓๗ ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- ๒๔.๕.๓๘ ผู้บังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ
- ๒๔.๕.๓๙ ผู้บังคับการปราบปราม
- ๒๔.๕.๔๐ ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง
- ๒๔.๕.๔๑ ผู้บังคับการตำรวจรถไฟ
- ๒๔.๕.๔๒ ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว
- ๒๔.๕.๔๓ ผู้บังคับการตำรวจน้ำ
- ๒๔.๕.๔๔ ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๒๔.๕.๔๕ ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ทางเทคโนโลยี

- ๒๔.๕.๔๖ ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
- ๒๔.๕.๔๗ ผู้บังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ๒๔.๕.๔๘ ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
- ๒๔.๕.๔๙ ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

- ๒๔.๕.๕๐ ผู้บังคับการตรวจคนเข้าเมือง
- ๒๔.๕.๕๑ ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- ๒๔.๕.๕๒ ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค
- ๒๔.๕.๕๓ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด
- ๒๔.๕.๕๔ ผู้บังคับการกองพลาธิการ
- ๒๔.๕.๕๕ ผู้บังคับการกองโยธาธิการ
- ๒๔.๕.๕๖ ผู้บังคับการกองสรรพาวุธ
- ๒๔.๕.๕๗ ผู้บังคับการกองทะเบียนพล
- ๒๔.๕.๕๘ ผู้บังคับการกองสวัสดิการ
- ๒๔.๕.๕๙ ผู้บังคับการกองคดีอาญา
- ๒๔.๕.๖๐ ผู้บังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
- ๒๔.๕.๖๑ ผู้บังคับการข่าวกรองยาเสพติด
- ๒๔.๕.๖๒ ผู้บังคับการสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติด
- ๒๔.๕.๖๓ ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล
- ๒๔.๕.๖๔ ผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค
- ๒๔.๕.๖๕ ผู้บังคับการตำรวจสื่อสาร

๒๔.๖ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

๒๔.๖.๑ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงิน

- ๒๔.๖.๒ ประธานกรรมการและกรรมการธุรกรรม
- ๒๔.๖.๓ รองเลขาธิการ
- ๒๔.๖.๔ ผู้อำนวยการกองกำกับและตรวจสอบ
- ๒๔.๖.๕ ผู้อำนวยการกองข่าวกรองทางการเงิน
- ๒๔.๖.๖ ผู้อำนวยการกองคดี
- ๒๔.๖.๗ ผู้อำนวยการกองความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ๒๔.๖.๘ ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการทรัพย์สิน
- ๒๔.๖.๙ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย

- ๒๔.๗ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
- ๒๔.๗.๑ รองเลขาธิการ
- ๒๔.๗.๒ ผู้อำนวยการกองอำนาจการต่อต้านการทุจริต
- ๒๔.๗.๓ ผู้อำนวยการกองปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
- ๒๔.๗.๔ ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเขต
- ๒๔.๘ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๒๔.๘.๑ รองเลขาธิการ
- (๒๕) สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของรัฐและในกำกับของรัฐ
- ๒๕.๑ รองอธิการบดี
- ๒๕.๒ รองเลขาธิการ
- ๒๕.๓ ตำแหน่งเทียบเท่าตาม ๒๕.๑ และ ๒๕.๒ ที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น
- (๒๖) ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ๒๖.๑ รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
- (๒๗) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- ๒๗.๑ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (๒๘) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
- ๒๘.๑ รองเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
- (๒๙) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
- ๒๙.๑ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
- (๓๐) สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน
- ๓๐.๑ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน
- (๓๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๓๑.๑ กรุงเทพมหานคร
- ๓๑.๑.๑ รองปลัดกรุงเทพมหานคร
- ๓๑.๑.๒ หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร
- ๓๑.๑.๓ ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล
- ๓๑.๑.๔ ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์
- ๓๑.๑.๕ ผู้อำนวยการสำนักอนามัย
- ๓๑.๑.๖ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
- ๓๑.๑.๗ ผู้อำนวยการสำนักการโยธา
- ๓๑.๑.๘ ผู้อำนวยการสำนักการระบายน้ำ

- ๓๑.๑.๙ ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม
- ๓๑.๑.๑๐ ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
- ๓๑.๑.๑๑ ผู้อำนวยการสำนักการคลัง
- ๓๑.๑.๑๒ ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- ๓๑.๑.๑๓ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม
- ๓๑.๑.๑๔ ผู้อำนวยการสำนักการจราจรและขนส่ง
- ๓๑.๑.๑๕ ผู้อำนวยการสำนักผังเมือง
- ๓๑.๑.๑๖ ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ๓๑.๑.๑๗ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร
- ๓๑.๑.๑๘ ผู้อำนวยการเขต
- ๓๑.๒ เมืองพัทยา
 - ๓๑.๒.๑ ปลัดเมืองพัทยา
 - ๓๑.๒.๒ รองปลัดเมืองพัทยา
 - ๓๑.๒.๓ หัวหน้าสำนักปลัดเมืองพัทยา
 - ๓๑.๒.๔ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
 - ๓๑.๒.๕ ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุข
 - ๓๑.๒.๖ ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม
 - ๓๑.๒.๗ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - ๓๑.๒.๘ ผู้อำนวยการสำนักการช่าง
 - ๓๑.๒.๙ ผู้อำนวยการสำนักการช่างสุขาภิบาล
 - ๓๑.๒.๑๐ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม
 - ๓๑.๒.๑๑ ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
 - ๓๑.๒.๑๒ ผู้อำนวยการสำนักการคลัง
- ๓๑.๓ องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - ๓๑.๓.๑ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับสูง)
 - ๓๑.๓.๒ ผู้อำนวยการสำนักช่าง (นักบริหารงานช่าง ระดับสูง)
- ๓๑.๔ เทศบาลนคร
 - ๓๑.๔.๑ ปลัดเทศบาล (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับสูง)
 - ๓๑.๔.๒ ผู้อำนวยการสำนักช่าง (นักบริหารงานช่าง ระดับสูง)
- ๓๑.๕ เทศบาลเมือง
 - ๓๑.๕.๑ ปลัดเทศบาล (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับสูง)
 - ๓๑.๕.๒ ผู้อำนวยการสำนักช่าง (นักบริหารงานช่าง ระดับสูง)

๓๑.๖ เทศบาลตำบล

๓๑.๖.๑ ปลัดเทศบาล (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับสูง)

๓๑.๖.๒ ผู้อำนวยการสำนักช่าง (นักบริหารงานช่าง ระดับสูง)

ข้อ ๕ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่าเป็นการยื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๖ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก วีชรพล ประสารราชกิจ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

○ คำสั่งไม่รับคำฟ้อง
ไว้พิจารณา

(ต. ๑๙)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๔๓๐/๒๕๕๗
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๖๓/๒๕๕๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

ผู้ฟ้องคดี

- พลเอก นพดล อินทปัญญา ที่ ๑
- พันตำรวจโท พงษ์ชัย วราชาติ ที่ ๒
- นายสุธรรม พันธศักดิ์ ที่ ๓
- นายสรณ บุญไชยพยัคฆ์ ที่ ๔
- นายทวีศักดิ์ สุทกวาทีน ที่ ๕
- พลเอก ไพโรจน์ พานิชสมัย ที่ ๖
- นายชัชวาล อภิบาลศรี ที่ ๗
- พลตำรวจเอก พิเชิด ควรรณเขตต์ ที่ ๘
- นายประมุต สุตะบุตร ที่ ๙
- พลเอก จีรพงศ์ วรรณรัตน์ ที่ ๑๐
- พลเอก ไตรรัตน์ รังคะรัตน์ ที่ ๑๑
- นายธำรง ทัดนาญขลิ ที่ ๑๒
- นางสุวิมล ภูมิสิงหาราช ที่ ๑๓
- พลเอก ชยุดิ สุวรรณมาศ ที่ ๑๔
- นายศรีศักดิ์ ว่องสงสาร ที่ ๑๕
- พลเอก วิชญ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ที่ ๑๖
- นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ ที่ ๑๗

พลาอากาศเอก อิศรพร สุภวงค์ ที่ ๑๘
 พลดำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ที่ ๑๙
 พลเอก เลิศฤทธิ์ เวชสวรรค์ ที่ ๒๐
 พลเอก โสภณ ศीलพิพัฒน์ ที่ ๒๑
 พลดำรวจโท บุญเรือง ผลพานิชย์ ที่ ๒๒
 พลเอก วิลาศ อรุณศรี ที่ ๒๓
 พลเอก ยอดยุทธ บุญญาธิการ ที่ ๒๔
 พลเอก ยวนัญญ์ สรียกุล ณ อยุธยา ที่ ๒๕
 นายธานี อ่อนละเอียด ที่ ๒๖
 พลเอก คณิต สาทัทักษ์ ที่ ๒๗
 พลเอก ทรงกิตติ จักกาบาตร์ ที่ ๒๘

ระหว่าง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบแปดฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบแปดเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีเหตุสงสัยว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ จึงได้ขอให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในฐานะสำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สอบถามความชัดเจนไปยังผู้ถูกฟ้องคดี สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สว ๐๐๐๓/๒๕๗๗ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ หรือในปัญหาข้อกฎหมายไปยังผู้ถูกฟ้องคดีว่า บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามกฎหมายดังกล่าวหรือไม่

หากจะต้องยื่นแล้วจะต้องดำเนินการยื่นนับแต่เมื่อใด ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาข้อหาหรือตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดังกล่าวแล้วมีมติจำนวน ๓ ข้อ ดังนี้ ๑. ให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ถูกฟ้องคดี ๒. ให้ถือวันปฏิญาณตนต่อที่ประชุมแห่งสภาเป็นวันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ถูกฟ้องคดี ๓. ให้ประกาศเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเช่นเดียวกับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือที่ ปช ๐๐๘/๐๑๔๗ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ แจ้งตอบข้อหาหรือตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีให้เลขาธิการวุฒิสภาทราบ จากนั้น สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจึงได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๑๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้แจ้งเวียนมติของผู้ถูกฟ้องคดีให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบแล้วเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๗ แต่ยังมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนหลายรายคงสงสัยและประสงค์ขอความชัดเจนในประเด็นข้อกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดีในประเด็นที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาประเด็นตามหนังสือของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดังกล่าวแล้วมีความเห็นยืนยันตามมติเดิม สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือที่ ปช ๐๐๐๘/๐๑๗๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ แจ้งการยืนยันตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีให้เลขาธิการวุฒิสภาทราบ ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบแปลเห็นว่าจากการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ และได้ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง เว้นหมวด ๒ และให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับต่อไป รวมถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไว้แต่อย่างใด ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมิใช่องค์กรตามรัฐธรรมนูญและไม่มีอำนาจตามกฎหมายแต่อย่างใด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบแปลซึ่งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงเป็นการออกคำสั่งโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจของผู้ถูกฟ้องคดี รวมทั้งผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบแปลมิได้มีฐานะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนมติหรือคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๐๘/๐๑๔๗ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ รวมจำนวน ๓ ข้อ และเพิกถอนมติหรือคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๐๘/๐๑๗๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบแปดมีคำขอลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๗ ขอให้ศาลไต่สวนและมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามมติหรือคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๐๘/๐๑๔๗ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ รวมจำนวน ๓ ข้อ ดังนี้ ๑. ที่ให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ถูกฟ้องคดี ๒. ที่ให้ถือวันปฏิญาณตนต่อที่ประชุมแห่งสภาเป็นวันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ถูกฟ้องคดี ๓. ที่ให้ประกาศเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเช่นเดียวกับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งมติหรือคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๐๘/๐๑๗๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ ไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษา

ศาลได้ตรวจพิจารณาคำฟ้องลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ รวมทั้งได้ตรวจพิจารณาบทกฎหมายและกฎที่สำคัญ

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗
๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒
๓. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒
๔. ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ศาลมีอำนาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาหรือไม่ เพราะเหตุเกี่ยวกับเงื่อนไขในการฟ้องคดี

คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบแปดได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ต่อมาสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สว

๐๐๐๓/๒๕๗๗ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ หรือไปยังเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ว่า บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนพร้อมด้วยคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วยหรือไม่ และหากมีหน้าที่ดังกล่าวจะต้องดำเนินการยื่นได้ นับแต่เมื่อใด ตามที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีข้อคำถาม เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือตอบข้อหารือ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณา และมีมติให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และให้ถือวันปฏิญาณตนต่อที่ประชุมแห่งสภาเป็นวันที่ยื่นบัญชี กรณีเข้ารับดำรงตำแหน่งต่อผู้ถูกฟ้องคดี และให้เปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เช่นเดียวกับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบแปด และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติคนอื่นได้รับทราบข้อหารือ ได้ขอให้เลขาธิการวุฒิสภา สอบถามประเด็นข้อกฎหมายถึงสถานะของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว มิได้มีฐานะเดิมเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและที่มักต่างจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมและตราขึ้นตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวที่ถูกลบเลิกไปแล้ว ตามหนังสือลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ แจ้งเลขาธิการวุฒิสภาทราบว่า คณะกรรมการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติสรุปความได้ว่า สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ในสถานะและทำหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ถูกฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบแปดได้ทราบข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดี ตามหนังสือทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการกระทำโดยไม่มี

อำนาจหรือนอกเหนืออำนาจ จึงนำคดีมาฟ้องศาล ขอให้เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดี และขอให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งดังกล่าว

พิเคราะห์มาตรา ๓๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณีตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งมีความหมายถึงผู้อาภาระของบ้านเมืองเป็นภาระของตน ไม่ว่าจะโดยสมัครใจเข้าสมัครรับการเลือกตั้งหรือสมัครใจตามที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในการตรากฎหมายอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน และการสรรหาบุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถเข้ามารับใช้ชาติบ้านเมืองในตำแหน่งต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และอื่นๆ ที่มีหน้าที่ต้องแสดงความบริสุทธิ์ใจ จริงใจ เปิดเผยความจริงว่า ก่อนตนเข้าดำรงตำแหน่งมีทรัพย์สินใดบ้าง รวมทั้งภรรยาและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เพื่อให้สังคมรับรู้รับทราบถึงความโปร่งใสของผู้เข้ารับภาระของบ้านเมืองว่ามีได้เข้ามาแสดงผลประโยชน์ใดๆ แก่ตนเองและครอบครัว ดังนั้น หน้าที่ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นเรื่องส่วนตัวโดยแท้ของผู้อาสาเข้ามารับภาระของบ้านเมือง หากใช้หน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่จะต้องเรียกให้มีคำสั่งให้ผู้ต้องแสดงบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินตามนัยมาตรา ๓๒ ดังกล่าวข้างต้นไม่ หากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามความในมาตรา ๓๒ ดังกล่าวย่อมต้องรับโทษทางอาญาตามมาตรา ๑๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันเป็นส่วนตน

สำหรับคดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบแปดมีความสงสัยในประเด็นข้อกฎหมายตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จึงได้ขอให้เลขาธิการวุฒิสภามีหนังสือหรือข้อกฎหมายไปยังเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาข้อหาหรือคำสั่งถึงสองครั้ง เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ตอบข้อหาหรือคำสั่งตามประเด็นข้อกฎหมายตามหนังสือลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ และวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ ยืนยันว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบแปดและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทุกคนมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเห็นได้ว่ามติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ตอบข้อหาหรือเลขาธิการวุฒิสภาดังกล่าว มิใช่คำสั่งทางปกครองตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ

ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันจะมีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างผู้ตอบข้อหารือกับผู้หารือในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว อันจะทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบแปดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย อันจะมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลได้ไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานะของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบแปดซึ่งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ถูกฟ้องคดีตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือไม่ ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่แล้ว หาได้ขึ้นอยู่กับมติของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบแปดจึงไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายที่มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนหนังสือคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวได้ ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความโดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบแปด

นางสิริกาญจน์ พานพิทักษ์

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายประศักดิ์ ศิริพานิช

ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายวิโรจน์ ธิดา

ตุลาการศาลปกครองกลาง

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๖๔/๒๕๕๙

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔๓/๒๕๖๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๖ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระหว่าง	{	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
		นายเกษม นิยมลรัตน	ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องว่า ผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา
 นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ พ้นจากตำแหน่ง
 เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่
 ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๖ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
 รองนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๖ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่
 ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และดำรงตำแหน่งถึงปัจจุบัน ผู้คัดค้านจึงเป็น
 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส
 และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองการบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงใหม่ด้วยการแสดงหนี้สินสัญญากู้ยืมเงินระหว่าง นางดวงสุดา นิยมลรัตน์ คู่สมรสของผู้คัดค้าน กับ นางบุญทอง สุภารังษี จำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อมาซื้อหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ต่อผู้ร้อง เป็นเท็จ และไม่แสดงเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท อันเป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ผู้ร้องทราบ และในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองการบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้คัดค้านปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบโดยไม่แสดงหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท จากเงินลงทุนของ นางดวงสุดา ที่ให้ นางบุญทอง ถือครองหุ้นแทน ผู้ร้องรวบรวมพยานหลักฐานและสอบปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้คัดค้านชี้แจง ข้อเท็จจริงและพิจารณาแล้วมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ ว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา นายกองการบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจาก ตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ขอให้วินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิด

ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กับให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้คัดค้านให้การปฏิเสธและยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องขอให้ลงโทษผู้คัดค้าน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ เนื่องจากเป็นความรับผิดชอบทางอาญาต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้อง หรือตั้งคณะทำงานร่วมกัน หากหาข้อยุติไม่ได้ผู้ร้องจึงมีอำนาจฟ้องคดีเอง แต่ผู้ร้องมิได้ดำเนินการ จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีอาญา มติของผู้ร้องที่พิจารณาว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเป็นมติ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะผู้ร้องไม่ได้แจ้งคำสั่งให้ไตสวนข้อเท็จจริงหรือคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ไตสวนข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้เป็นอนุกรรมการก่อน และไม่ได้มีการแจ้งขอกล่าวหาให้ ผู้คัดค้านทราบ อันเป็นการผิดระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการไตสวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่โดยแสดง หนี้สินของคู่สมรสจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามความเป็นจริงที่ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้าน ได้ทำสัญญากู้เงินจำนวนดังกล่าวจาก นางบุญทอง มารดาของผู้คัดค้าน และทราบจาก นางดวงสุดา ว่านำเงินที่กู้ไปซื้อหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) แล้วนำไปขายในตลาดหลักทรัพย์ ผ่านบริษัทหลักทรัพย์โกลเบล็ก จำกัด กับโอนหุ้นที่เหลือให้แก่ นางบุญทอง เพื่อชำระหนี้เงินกู้ สำหรับ หุ้นบริษัทวินโคสท์ อินด์สเทรียล จำกัด (มหาชน) เป็นการลงทุนซื้อขายตามปกติของ นางดวงสุดา และไม่อยู่ในวาระต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษา นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพราะมีการทยอยเบิกถอนในช่วงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓

ถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ จึงไม่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินตามที่ผู้ร้องกล่าวหาแต่อย่างใด ส่วนเหตุที่ผู้คัดค้านไม่แสดงรายการทรัพย์สินคือหุ้นของบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น ที่โอนให้แก่ นางบุญทอง ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ก็เนื่องจาก นางดวงสุดา โอนหุ้นดังกล่าวชำระหนี้เงินกู้ให้แก่ นางบุญทอง แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งไม่อยู่ในวาระต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ทั้งหุ้นดังกล่าว เป็นทรัพย์สินของ นางบุญทอง มิใช่ของ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้าน ขอให้ยกคำร้อง

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนประกอบรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านเป็นบุตรของ นายโจยง แซ่нім กับ นางบุญทอง สุภารังษี มี นางดวงสุดา นิम्मลรัตน์ เป็นคู่สมรส ไม่มีบุตรด้วยกัน องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มีรายได้ ไม่ต่ำกว่าประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๓) (๗), ๓๒, ๓๓ ประกอบประกาศ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งด้วยการลาออกเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ผู้คัดค้าน ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ และพ้นจาก ตำแหน่งด้วยการลาออกเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๖ และผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ต่อมาผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับกรณีเข้ารับตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ต่อผู้ร้องแล้ว แต่หลังจากนั้นผู้ร้องมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้คัดค้านที่ยื่นต่อผู้ร้อง ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๓ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ต่อมาวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ ผู้ร้องมีมติครั้งที่ ๗๒๕-๙๗/๒๕๕๘ ว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จและปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยการปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างที่ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ นางบุญทอง มารดาของผู้คัดค้านกับ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้านทำสัญญากู้ยืมเงินลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ จำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นางดวงสุดา รับโอนหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จาก นายวัฒน์ชัย วิไลลักษณ์ จำนวน ๒๑,๕๓๕,๓๗๐ หุ้นนอกตลาดหลักทรัพย์ จากนั้นให้บริษัทหลักทรัพย์โกลเบล็ก จำกัด ขายหุ้นดังกล่าวในตลาดหลักทรัพย์ปรากฏว่าขายได้ ๙๒๓,๐๐๐ หุ้น คงเหลือ ๒๐,๖๑๒,๓๗๐ หุ้น แล้วหุ้นบริษัทดังกล่าวถูกขึ้นเครื่องหมาย (SP) ห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๔ จนกระทั่งวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕

นางดวงสุดา โอนหุ้นที่เหลือทั้งหมดดังกล่าวให้แก่ นางบุญทอง ระหว่างผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ นางดวงสุดา ซื้อหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จาก นายวิศาล นีรนาทโกมล แล้วนำเข้าฝากขายในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๓ และซื้อหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จาก นายสุรสิทธิ์ ดิยะวัชรพงศ์ แล้วนำเข้าฝากขายในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ จึงได้ทยอยขายเรื่อยมาจนถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ จึงขายหุ้นดังกล่าวและถอนเงินไปหมด มูลค่ารวม ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท ก่อนวันที่ผู้คัดค้านจะพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้หรือไม่ ปัญหาที่ผู้คัดค้านให้การต่อสู้ประการแรกว่า ผู้ร้องไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดให้ผู้ร้องส่งรายงานการไต่สวน เอกสารและพยานหลักฐาน พร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุด เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาล หากอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าเรื่องที่ส่งมามีข้อไม่สมบูรณ์ และได้มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาข้อไม่สมบูรณ์ แล้วไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดี ผู้ร้องจึงจะมีอำนาจฟ้องคดีเอง เมื่อยังไม่ได้ดำเนินการตามบทกฎหมายดังกล่าว ผู้ร้องจึงไม่ใช่ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๑๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคสอง บัญญัติว่า ให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ภายในระยะเวลาดังกล่าวอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าเรื่องที่ส่งมามีข้อไม่สมบูรณ์ และได้แจ้งข้อไม่สมบูรณ์ไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. และมาตรา ๑๑ บัญญัติว่า ภายในสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งข้อไม่สมบูรณ์ตามมาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีผู้แทนของแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเป็นคณะทำงาน ให้สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์ และรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ภายในกำหนดเวลาสิบวันนับแต่วันตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งให้ทนายความฟ้องคดีแทนได้ แต่ต้องฟ้องภายในสิบวันนับแต่วันครบกำหนดตามบทบัญญัติดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนวิธีการในการฟ้องคดีของอัยการสูงสุดและผู้ร้อง

ในคดีที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๙ ซึ่งเป็นกรณีที่มีผลคดีเป็นเรื่องการกล่าวหาว่า นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่น ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่นรวมทั้งบุคคลที่เป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาดังกล่าว และคดีที่ขอให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งเป็นคนละผลคดีกับกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือการจงใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ซึ่งมีบทต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง โดยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจิตใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป... เห็นได้ว่ามาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้โดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดดำเนินการก่อน และมาตรา ๑๑๙ บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจิตใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เมื่อผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย โดยที่มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑๙ ได้บัญญัติองค์ประกอบความผิดไว้เป็นอย่างเดียวกัน แต่มาตรา ๑๑๙ ได้บัญญัติอยู่ในหมวด ๑๑ ว่าด้วยบทกำหนดโทษ

ดังนั้น มาตรา ๑๑๙ จึงเป็นบทกำหนดโทษของการกระทำตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เมื่อมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง วินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้โดยตรง ดังที่วินิจฉัยมาข้างต้น ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้และอาจยกขึ้นอ้างซึ่งบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๑๙ ได้โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามที่ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านแต่อย่างใด

ส่วนที่ผู้คัดค้านให้การต่อสู้ว่าผู้ร้องไม่ได้แจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง เพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการ ทั้งในการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ไม่ได้มีการแจ้ง ข้อกล่าวหาให้ผู้คัดค้านทราบตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ การไต่สวนข้อเท็จจริงของผู้ร้อง จึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เห็นว่า แม้ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๓ กำหนดว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งให้ไต่สวนข้อเท็จจริงและแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ในคดีเรื่องใดแล้ว ให้ประธานอนุกรรมการ หรืออนุกรรมการและเลขานุการแจ้งคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการไต่สวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ... และ ข้อ ๑๕ กำหนดว่า ในการแจ้งคำสั่งให้ไต่สวน ข้อเท็จจริงและแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ให้ระบุเหตุแห่งการคัดค้าน อนุกรรมการไว้ด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการได้ ดังนั้นหากเป็นกรณีนี้ ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามระเบียบดังกล่าวจะต้องมีการแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน ข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการด้วย ตามระเบียบดังกล่าวข้างต้น แต่คดีนี้เป็นกรณีดำเนินการดำเนินคดีเกี่ยวกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งผู้ร้องนำสืบว่าจะต้อง ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อพิจารณาตามระเบียบดังกล่าว ข้อ ๗ กำหนดว่า ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานไต่สวน หรือแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินดำเนินการแทน แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.

พิจารณาวินิจฉัยก็ได้... ซึ่งไม่ได้กำหนดให้สิทธิผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาในคดีจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มีสิทธิคัดค้านคณะกรรมการแต่อย่างใด จึงเป็นกรณีที่ระเบียบภายในกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการในแต่ละมูลคดีไว้แตกต่างกัน และผู้ร้องขอที่จะดำเนินการตามระเบียบภายในที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น การที่ผู้ร้องไม่ได้แจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการในคดีจึงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบนั้น ไม่ทำให้การตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้คัดค้านไม่ชอบแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงไม่จำเป็นต้องแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการก่อน

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของผู้ร้องคดีนี้ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผู้คัดค้านให้การต่อสู้คดีว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ กำหนดว่าการไต่สวนข้อเท็จจริงจะต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้คัดค้านทราบเมื่อผู้ร้องไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้คัดค้านทราบ การไต่สวนข้อเท็จจริงของผู้ร้องคดีนี้จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่าในการไต่สวนข้อเท็จจริงให้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง โดยที่การไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๗ ดังกล่าวนี้นับเป็นการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภากลั่นแกล้งผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ หรือกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเนื่องจากการกระทำความผิดมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) มีกรณีที่ต้องไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๖

(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวยผิดปกติตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘

(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔

(๖) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙๙/๑ ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดขึ้นจะต้องไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

การไต่สวนคดีนี้เพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงอันมีมูลคดีมาจากความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๑๑๙ ไม่ใช่มูลคดีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๓ ดังที่กล่าวข้างต้น อีกทั้งเมื่อพิจารณาบันทึกปากคำพยานตามเอกสารหมาย ร.๔ แผ่นที่ ๑,๒๙๔ ถึง ๑,๓๐๔ ประกอบหนังสือชี้แจงของผู้คัดค้านจำนวน ๕ ฉบับ ตามเอกสารหมาย ร.๓ หน้า ๘๘๐ ถึง ๙๐๒ ผู้ร้องได้แจ้งสิทธิที่จะนำพยานความหรือบุคคลที่ตนไว้วางใจเข้ารับฟังการชี้แจงข้อเท็จจริง และมีการแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหา ทั้งมีการแจ้งด้วยว่าการกระทำของผู้คัดค้านเป็นความผิดตามบทกฎหมายใด โดยผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีที่ถูกกล่าวหาเป็นคดีนี้แล้วว่า ไม่ได้จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และไม่ได้ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ แม้จะไม่ใช่บันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแต่ก็ฟังได้ว่าการแจ้งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้ผู้คัดค้านทราบแล้ว ผู้คัดค้านย่อมมีโอกาสแสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาโดยไม่เสียเปรียบในการต่อสู้คดีแต่อย่างใด นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปฏิบัติในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องให้ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นไม่ว่าผู้ร้องจะมีบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้คัดค้านทราบเกี่ยวกับมูลคดีในเรื่องการแสดงบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๑๑๙ หรือไม่ ผู้ร้องก็มีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า สัญญากู้ยืมเงินลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ระหว่างนางบุญทอง มารดาของผู้คัดค้านกับ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้านเป็นเท็จหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความตามทางไต่สวนพยานผู้ร้องและผู้คัดค้านว่า ภายหลังจากที่ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนี้สินเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่แล้ว ต่อมาผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า มีทรัพย์สินในส่วนของเงินกู้ยืมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ คือหนี้สินของ นางดวงสุดา คู่สมรสได้เพิ่มขึ้นจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงดำเนินการให้ผู้คัดค้านชี้แจงหนี้สินดังกล่าว โดยผู้คัดค้านชี้แจงเงินกู้ยืมในส่วนนี้ว่า นางดวงสุดา คู่สมรสได้กู้ยืมเงินจาก นางบุญทอง สุภารังษี มารดาของผู้คัดค้านมาเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ เพื่อนำเงินไปซื้อหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) การกู้ยืมเงินดังกล่าวจะได้รับมาเป็นเงินสดหลายครั้ง และ นางบุญทอง ได้ชี้แจงในชั้นพิจารณาของผู้ร้องกับเบิกความในชั้นไต่สวนของศาลว่า เงินที่นำมาให้กู้ยืมนั้นเป็นเงินสดที่เก็บไว้ที่บ้าน โดย นางบุญทอง มีเงินจากการประกอบกิจการโรงน้ำแข็งและโรงสีข้าว แต่ นางบุญทอง ไม่ทราบรายได้จากกิจการโรงน้ำแข็งเพราะ นายโจษ แซ่ฉิม สามีของพยานซึ่งเป็นบิดาของผู้คัดค้านเป็นผู้ดำเนินการ และ นางบุญทอง มีรายได้จากกิจการโรงสีข้าวและกิจการโรงน้ำแข็งเดือนละประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาท ถึง ๘๐,๐๐๐ บาท ปี ๒๕๑๒ เลิกกิจการโรงสีข้าว นางบุญทอง ได้รับเงินส่วนแบ่งมาประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาปี ๒๕๓๒ มีการขายกิจการโรงน้ำแข็งไป ได้เงินส่วนแบ่งมาประมาณ ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หลังจากนั้น นายโจษ จึงนำเงินไปลงทุนค้าทองคำและจัดตั้งบริษัทแม่ปิง ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด เพื่อดำเนินการค้าอสังหาริมทรัพย์โดยผู้คัดค้านร่วมบริหารด้วย หลังจาก นายโจษ ถึงแก่ความตาย เพื่อนของ นายโจษ ได้นำเงินสดจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท มาให้ นางบุญทอง แต่ นางบุญทอง ไม่ทราบชื่อและไม่มีหลักฐานการรับเงินส่วนแบ่งจากการค้าทองคำ เห็นว่า นางบุญทอง เบิกความในชั้นไต่สวนของศาลว่า มีรายได้จากกิจการโรงสีข้าวและกิจการโรงน้ำแข็งเดือนละประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาท ถึง ๘๐,๐๐๐ บาท มีการประกอบกิจการโรงน้ำแข็งมาประมาณ ๒๕ ปี เมื่อคำนึงว่า นางบุญทอง ย่อมจะมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการส่งเสียเลี้ยงดูบุตร ดังนั้นเงินจำนวนนี้ย่อมจะลดลงอย่างมากและไม่น่าเชื่อว่าเงินจากการประกอบกิจการโรงสีข้าวและกิจการโรงน้ำแข็งจะมีอยู่ถึงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ อันเป็นวันที่ นางดวงสุดา ทำสัญญากู้ยืมเงินจาก นางบุญทอง และภายหลังจากที่มีการขายกิจการโรงน้ำแข็ง แม้ นางบุญทอง จะเบิกความว่าได้เงินส่วนแบ่งมาประมาณ ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ต่อเดือนที่ นางบุญทอง กล่าวอ้างว่าได้มาจากการประกอบกิจการโรงน้ำแข็ง ทำให้ไม่น่าเชื่อว่าจะมีการให้ส่วนแบ่งเป็นเงินจำนวนมากถึง ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และนอกจากคำเบิกความของ นางบุญทอง แล้วยังไม่มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือว่าจะมีการได้รับเงินส่วนแบ่งจำนวนนี้จริง ทั้งเมื่อมีการขายที่ดินอันเป็นที่ตั้งโรงน้ำแข็งเมื่อปี ๒๕๓๔ ราคารวมประมาณ ๔๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ปรากฏว่า นางบุญทอง

มีส่วนได้รับเงินจากการขายที่ดินด้วย เพราะเมื่อผู้รับมอบอำนาจผู้ร้องถาม นางบุญทอง ในชั้นไต่สวนของศาลว่า นางบุญทอง ได้รับส่วนแบ่งรายได้จากการขายที่ดินหรือไม่ นางบุญทอง เบิกความว่าไม่ทราบ สำหรับการลงทุนค่าทองคำของ นางบุญทอง ก็ไม่ปรากฏจำนวนเงินที่ลงทุนค่าทองคำ แม้ นางบุญทอง จะเบิกความว่ามีรายได้จากการค้าทองคำปีละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็ตาม แต่ไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงถึงรายได้จำนวนดังกล่าวที่ชัดเจนแต่อย่างใด ทั้งภายหลังจากที่ นายโจษ ถึงแก่ความตายแล้วมีบุคคลที่ นางบุญทอง อ้างว่านำเงินลงทุนการค้าทองคำมาคืน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ นางบุญทอง ก็เบิกความต่อไปว่าไม่ทราบชื่อบุคคลที่นำเงินมาให้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สมเหตุผลของวิญญูชนที่จะรับเงินจากบุคคลที่ไม่รู้จักถึงขนาดไม่ทราบชื่อและนามสกุลเป็นจำนวนเงินมากถึง ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คำเบิกความของ นางบุญทอง จึงเป็นที่น่าสงสัยและไม่น่าเชื่อว่า นางบุญทอง จะได้รับเงินจำนวนดังกล่าวนี้จริง นอกจากนี้เมื่อผู้ร้องได้ตรวจสอบบัญชีธนาคารตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๘ และ ร. ๓๙ ของ นางบุญทอง ก็พบว่า มีเงินฝากในบัญชีไม่มากนัก ทั้งรายรับต่าง ๆ ที่ นางบุญทอง กล่าวอ้างนั้น เมื่อตรวจสอบจากการค้นข้อมูลทางภาษีอากรตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๗ ก็ไม่ปรากฏหลักฐานการเสียภาษีเงินได้ของ นางบุญทอง อันเนื่องมาจากการมีรายรับถึงจำนวนที่จะมีเงินมาให้กู้ยืมได้ ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อพิจารณางบการเงินของห้างหุ้นส่วนจำกัดแม่ปิง ดีเวลลอปเม้นท์ ที่ นางบุญทอง เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๕ แผ่นที่ ๑,๐๗๓ ถึง ๑,๑๑๒ ปรากฏว่า ผลประกอบกิจการปี ๒๕๕๑ ถึงปี ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการทำสัญญากู้ยืมเงิน ห้างหุ้นส่วนจำกัดแม่ปิง ดีเวลลอปเม้นท์ มีผลขาดทุนสะสมมาโดยตลอด การที่ นางบุญทอง แสดงออกว่ามีการประกอบธุรกิจแต่พฤติการณ์ที่ผู้ประกอบธุรกิจเก็บเงินสดจำนวนมากไว้ที่บ้านเป็นการผิดวิสัยและเป็นพิรุช เพราะนอกจากจะไม่มีความปลอดภัยจากการเก็บเงินในลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังขาดประโยชน์จากการได้ดอกเบี้ยอีกด้วย ดังนั้น การที่ นางบุญทอง เบิกความว่า ได้รับเงินส่วนแบ่งจากการเลิกประกอบกิจการโรงสีข้าว การขายกิจการโรงน้ำแข็ง และได้รับเงินส่วนแบ่งจากการเลิกการค้าทองคำ จึงล้วนแต่เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ โดยไม่มีร่องรอยเอกสารทางการเงิน หรือหลักฐานอื่นที่น่าเชื่อถือมาแสดงให้ปรากฏ นอกจากนี้ นางดวงสุดา ยังยอมรับว่าได้รับเงินจากการกู้ยืมเงินตามสัญญาฉบับลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ไม่ครบตามจำนวนที่ระบุในสัญญากู้ยืมเงิน กล่าวคือได้รับเงินไปประมาณ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ ซึ่งก็เห็นได้ว่าเป็นพิรุชอีกเช่นกันเพราะการทำสัญญากู้ยืมมากกว่าจำนวนเงินที่ได้รับยอมเป็นการผิดปกติวิสัยของลูกหนี้ที่จะต้องรับการผูกพันเกินไปกว่าประโยชน์ที่ตนได้รับตามความเป็นจริง ทั้งการที่อ้างว่ากู้ยืมเงินมาเพื่อจะดำเนินการซื้อหุ้นก็ปรากฏว่ามีการซื้อขายหุ้นกันหลังจากทำสัญญากู้ยืมเงินมาแล้วเป็นเวลาประมาณ ๑ ปี เห็นได้ว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำสัญญากู้ยืมเงินล่วงหน้าเป็นเวลานานถึงเพียงนั้น

ส่วน นางสาวจันทร์จิรา สุวรรณแสน พยานผู้ลงลายมือชื่อเป็นพยานในสัญญากู้ยืมเงินปรากฏว่า ได้ให้ถ้อยคำในชั้นไต่สวนของผู้ร้องเพียงว่า เป็นผู้ลงลายมือชื่อเป็นพยานในสัญญากู้ยืมเงิน และ นางบุญทอง นำเงินใส่ซองขนาด เอ ๔ มาส่งมอบให้ นางดวงสุตา ไม่ได้ให้การว่ามีการพบเห็นเงินสดที่เก็บไว้ที่บ้านจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดังที่ นางดวงสุตา และ นางบุญทอง กล่าวอ้างแต่อย่างใด นอกจากนี้จากการตรวจสอบของ นางสาวเสาวลักษณ์ ฉัตรดวงเด่น เจ้าพนักงานผู้ร้องนั้น แม้จะปรากฏว่า นางบุญทอง มีที่ดินแปลงอื่นอีกจำนวน ๕ แปลง แต่ก็ไม่ได้มีการซื้อขายเปลี่ยนมือหรือไม่ได้มีการนำออกให้เช่าจึงไม่อาจคิดไปได้ว่า นางบุญทอง จะมีรายได้ไม่ว่าจะเป็นจากการขายที่ดินหรือจากการให้เช่าที่ดินแล้วนำรายได้ดังกล่าวนี้มารวมเป็นส่วนหนึ่งของที่มาของเงินที่ให้กับกู้ยืม พยานชั้นไต่สวนของศาลจึงขาดหลักฐานที่มีการเชื่อมโยงถึงที่มาของเงิน พยานที่นำเข้าไต่สวนไม่มีน้ำหนักที่น่ารับฟังว่า นางบุญทอง มีเงินจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท อยู่จริง จึงไม่น่าเชื่อว่าจะมีการกู้ยืมเงินกันระหว่าง นางบุญทอง มารดาของผู้คัดค้านกับ นางดวงสุตา คู่สมรสของผู้คัดค้าน การแสดงรายการหนี้สินในส่วนนี้จึงเป็นข้อความอันเป็นเท็จ

เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติดังนี้แล้ว จึงเห็นควรพิจารณาในปัญหาต่อไปว่า หุ้นจำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ซึ่งมีชื่อ นางบุญทอง เป็นผู้ถือหุ้น เป็นของ นางดวงสุตา หรือไม่ ทางไต่สวนได้ความว่า นางดวงสุตา คู่สมรสของผู้คัดค้านดำเนินการซื้อหุ้นสามัญของบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จาก นายวัฒน์ชัย วิไลลักษณ์ จำนวน ๒๑,๕๓๕,๗๗๐ หุ้น เมื่อปี ๒๕๕๓ แล้วต่อมาได้ขายไปบางส่วน คงเหลือจำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ภายหลังจากที่หุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ถูกขึ้นเครื่องหมาย (SP) ห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทประสบปัญหาขาดทุน นางดวงสุตา จึงได้โอนหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ให้แก่ นางบุญทอง โดยกล่าวอ้างว่าเป็นการโอนหุ้นเพื่อชำระหนี้เงินกู้ยืมจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เห็นว่า นางดวงสุตา เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับหุ้นของบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ทั้งหมดตั้งแต่ขั้นตอนการติดต่อจัดซื้อหุ้นจาก นายวัฒน์ชัย วิไลลักษณ์ โดย นางบุญทอง เบิกความว่า ไม่เคยมีการลงทุนเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นมาก่อน ดังนั้นจึงพึงปรากฏว่ามีการเปิดบัญชีเพื่อรับโอนหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จาก นางดวงสุตา ซึ่งในที่สุดหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ถูกขึ้นเครื่องหมาย (SP) ห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทประสบปัญหาขาดทุน การที่ นางดวงสุตา ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้ลงทุนในการซื้อขายหุ้นกลับทำการตกลงซื้อขายคราวเดียวกันเป็นจำนวนเงินมากก็มีใช้ลักษณะของผู้ลงทุนทั่วไป ที่มักจะทยอยลงทุนเพื่อดูทิศทางของตลาด

และการทำกำไรของบริษัทมหาชนที่ตนจะลงทุนซื้อขายหุ้น การเร่งรีบซื้อหุ้นในบริษัทมหาชนที่ปรากฏว่าหลังจากซื้อไม่นานประสบปัญหาขาดทุนถึงขนาดถูกห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ กลับยิ่งทำให้ให้ธุรกรรมการซื้อหุ้นส่วนนี้มีพิรุณมากเช่นกัน หลังจาก นางดวงสุดา ได้หุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) มาแล้ว พฤติการณ์ปรากฏต่อไปว่า นางดวงสุดา ได้โอนหุ้นที่ตนมีเหลือทั้งหมดให้แก่ นางบุญทอง รวมจำนวนมูลค่าเกินกว่าเงินที่อ้างว่าได้รับไปจริงจากการกู้ยืมเงินจาก นางบุญทอง ถึงเกือบเท่าตัวนั้น การกระทำดังกล่าวเป็นการผิดปกติเป็นอย่างมากที่ลูกหนี้จะโอนทรัพย์สินชำระหนี้มากกว่าจำนวนเงินที่อ้างว่าได้รับไปจริงถึงเพียงนั้น กับทั้งการรับโอนหุ้นชำระหนี้แทนเงินสดของ นางบุญทอง ก็ไม่สมเหตุสมผล เพราะเป็นการรับโอนหุ้นภายหลังจากหุ้นของบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ถูกขึ้นเครื่องหมาย (SP) ห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทประสบปัญหาขาดทุน การรับโอนหุ้นจึงมีความเสี่ยงยิ่งไปกว่าการรับชำระหนี้ด้วยเงินสดเป็นอย่างมาก ประกอบกับเมื่อวินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่น่าเชื่อว่าจะมีการกู้ยืมเงินระหว่าง นางดวงสุดา กับ นางบุญทอง จริง การที่นางดวงสุดา โอนหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ให้ นางบุญทอง จึงเป็นการปกปิดทรัพย์สินมิให้ล่วงรู้ถึงผู้ร้องซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบเชิงป้องกันการทุจริตด้วยการตรวจสอบเบื้องต้นจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า หุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท เป็นของ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้าน โดยให้ นางบุญทอง ครอบครองหุ้นจำนวนดังกล่าวแทน จึงเป็นทรัพย์สินของคู่สมรสของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อม เมื่อผู้คัดค้านไม่แสดงรายการทรัพย์สินในส่วนนี้ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่ผู้คัดค้านไม่แสดงเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) รวมจำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท เป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบหรือไม่ ปัญหานี้ผู้คัดค้านได้นำพยานเข้าไต่สวนและต่อสู้คดีโดยอ้างว่า เงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท ไม่ใช่ “ทรัพย์สินที่มีอยู่จริง” ในวันที่ผู้คัดค้านมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

เพราะมีการขายหุ้นและถอนเงินไปทั้งหมดตั้งแต่วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ ก่อนวันที่ผู้คัดค้านจะพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เงินได้จากการขายหุ้นจึงไม่ใช่ทรัพย์สินที่ต้องแสดงในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดย นางดวงสุดา เบิกความว่า ภายหลังจากขายหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) แล้วได้เบิกถอนเงินดังกล่าวเพื่อไปลงทุนซื้อหุ้นอื่น ๆ อีกหลายตัว บางส่วนก็นำมาใช้จ่ายหมุนเวียนในครอบครัว ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ความตามทางไต่สวนของผู้ร้องว่า ผู้ร้องตรวจสอบพบว่า นางดวงสุดา ซื้อหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จาก นายวิศาล นีรนาทโกมล แล้วนำเข้าฝากขายในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๓ และซื้อหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จาก นายสุรสิทธิ์ ดิยะวัชรพงศ์ แล้วนำเข้าฝากขายในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ มูลค่ารวม ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท จากนั้นทยอยขายเรื่อยมาจนถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ จึงขายหุ้นและถอนเงินที่ได้รับไปหมดก่อนวันที่ผู้คัดค้านจะพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม กำหนดว่า ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง... ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง... ผู้คัดค้านจึงมีเจตนาที่จะไม่แสดงเงินได้จำนวนดังกล่าวในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเห็นควรวินิจฉัยต่อไปว่า การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า การแปลความคำว่า “ทรัพย์สินที่มีอยู่จริง” ตามบทบัญญัติดังกล่าวจะต้องพิจารณาถึงมาตรา ๓๔ อันเป็นหนึ่งในองค์ประกอบความผิดรวมเข้าด้วย เมื่อมาตรา ๓๔ บัญญัติถึงความผิดโดยแบ่งเป็น ๓ กรณีว่า ๑. จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ๒. จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ๓. จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ บทกฎหมายดังกล่าวเป็นมาตรการที่กฎหมายบัญญัติบังคับให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเบื้องต้นโดยมีเจตนารมณ์ป้องกันการทุจริต

การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ การแสดงความสุจริตด้วยการแสดงข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ผู้ร้องทราบไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินหรือหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการแปลความว่าข้อเท็จจริงใดเป็นสิ่งที่ควรแจ้งให้ทราบจึงต้องแปลไปในทางให้เกิดผลเป็นการกระทำที่สุจริต โปร่งใส และต้องอยู่ในมาตรฐานของวิญญูชนผู้สุจริต เมื่อผู้คัดค้านไม่ได้โต้แย้งว่าทรัพย์สินคือ เงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท ไม่ใช่ “ทรัพย์สินที่มีอยู่จริง” คงเพียงโต้แย้งว่า การขายหุ้นและเงินได้ดังกล่าวได้มีการโอนไปหลายครั้งจนหมดก่อนวันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี โดยมีพฤติการณ์ในการถอนเงินจำนวนไม่ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท หลายครั้ง ซึ่งก็พอเห็นเจตนาได้ว่าเพื่อหลีกเลี่ยงการต้องแจ้งธุรกรรมดังกล่าวต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อเงินได้ดังกล่าวนี้มีจำนวนที่มากเกินกว่าฐานะการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ของผู้คัดค้านในขณะนั้น หากเงินได้ดังกล่าวผู้คัดค้านได้มาโดยสุจริตย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องปกปิดเพราะการเปิดเผยฐานะว่า ร่ำรวยเป็นปกติน่าจะเป็นผลดีแก่ผู้คัดค้านยิ่งกว่า เว้นแต่การมีเงินได้นั้นเป็นไปโดยกระบวนการที่ไม่สุจริตและไม่สามารถเปิดเผยได้ บทบัญญัติในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมอบหมายหน้าที่สำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ด้วยว่า ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจะต้องมีการเปิดเผยข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบด้วย เมื่อทางไตสวน นางดวงสุดา เบิกความเพียงว่า ภายหลังจากขายหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) แล้วได้ทยอยเบิกถอนเงินจำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท เพื่อไปลงทุนซื้อหุ้นอื่น ๆ อีกหลายรายการ บางส่วนก็นำมาใช้จ่ายหมุนเวียนในครอบครัว โดยไม่อาจแยกแยะรายการได้ชัดเจนเนื่องจากไม่ได้ทำบัญชีบันทึกรายละเอียดไว้เพื่อตรวจสอบทบทวนเงินลงทุนแต่ละรายการย้อนหลัง ดังนั้นเมื่อไม่มีพยานหลักฐานอื่นมาประกอบว่าเงินที่เบิกถอนจากการขายหุ้นดังกล่าวนำไปลงทุนด้านใด หรือมีการนำไปฝากธนาคาร หรือได้นำไปเก็บอยู่ที่ใด หรือตามความเป็นจริงได้มีการใช้จ่ายไปทั้งหมด จึงเชื่อว่า เงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท เป็นทรัพย์สินที่ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้านยังคงมีอยู่จริงในวันที่ผู้คัดค้านมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แม้อาจจะไม่ครบจำนวนก็ตาม การที่ นางดวงสุดา ทยอยขายหุ้นและทยอยถอนเงินไปทั้งหมดก่อนวันที่ผู้คัดค้านจะพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำโดยมีเจตนาที่จะปกปิดเงินลงทุนและเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสท์

อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท จึงเป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

ส่วนที่ผู้คัดค้านต่อสู้ว่า การกู้ยืมเงินระหว่าง นางดวงสุดา กับ นางบุญทอง การซื้อขายหุ้นบริษัท วินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) และการซื้อขายหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นการดำเนินการของ นางดวงสุดา ทั้งหมด โดยผู้คัดค้านมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยนั้น เห็นว่า นางดวงสุดา เป็นคู่สมรสของผู้คัดค้าน และ นางบุญทอง เป็นมารดาของผู้คัดค้าน ไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านมีความบาดหมางหรือไม่ได้อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวกับ นางดวงสุดา ทั้ง นางบุญทอง ยังเบิกความว่ามีการช่วยเหลือทางด้านการเงินแก่บุตร นอกจากนี้พฤติการณ์ที่ นางดวงสุดา ถอนเงินจากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ไปก่อนผู้คัดค้านลาออกจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เพียง ๒ วัน และการที่ นางดวงสุดา นำหุ้นไปฝากไว้ในชื่อ นางบุญทอง ล้วนแล้วแต่น่าเชื่อว่าจะให้เกิดผลทางกฎหมายเกี่ยวกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้คัดค้าน เห็นได้ว่า นางดวงสุดา กับ นางบุญทอง ได้ทราบความเป็นไปของการดำรงตำแหน่งทางการเมืองของผู้คัดค้านทุกตำแหน่งโดยใกล้ชิด จึงไม่น่าเชื่อที่ผู้คัดค้านจะไม่ทราบการดำเนินธุรกรรมของ นางดวงสุดา และ นางบุญทอง ตามที่ผู้คัดค้านต่อสู้คดีแต่อย่างใด

องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การที่ผู้คัดค้านแสดงรายการหนี้เงินกู้ยืมจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของ นางดวงสุดา คู่สมรส เป็นการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ และการที่ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยไม่แสดงเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท เป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรา ๓๒, ๓๓ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่อย่างไรก็ดีการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบสำหรับเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท กับ การแสดงรายการหนี้เงินกู้ยืมจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น เป็นการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในวาระเดียวกันคือ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นการกระทำการเดียว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐

การที่ผู้คัดค้านไม่แสดงรายการหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ซึ่งเป็นของ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้าน

โดยให้ นางบุญทอง ถือแทน เป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และเมื่อมาตรา ๓๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกรายการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น การกระทำของผู้คัดค้านที่ไม่แสดงรายการหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ส่วนที่ผู้ร้องขอให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัยนั้น เมื่อข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนฟังได้ว่า ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ในวันเดียวกัน จากนั้นพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด จึงต้องยกคำขอของผู้ร้องที่ขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ของผู้คัดค้าน เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นการพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองก่อนวันที่ผู้ร้องมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ ว่า ผู้คัดค้านกระทำความผิดตามคำร้อง จึงเป็นกรณีที่ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันที่ความปรากฏต่อผู้ร้อง ผู้คัดค้านจึงถูกต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ อันเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นตำแหน่งสุดท้ายของการกระทำความผิดที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง นอกจากนี้ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ จึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ด้วย

พิพากษาว่า นายเกษม นิยมลรัตน์ ผู้คัดค้าน จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยการปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่งกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ อันเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นตำแหน่งสุดท้ายของการกระทำความผิดที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ก็มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การกระทำของผู้คัดค้านเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ จำคุกกระทงละ ๒ เดือน รวม ๖ กระทง เป็นจำคุก ๑๒ เดือน พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้วเป็นเรื่องร้ายแรงองค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเสียงข้างมากไม่รอการลงโทษ คำขออื่นให้ยก.

นายจิรนิติ หะวานนท์

นายสุทธินันท์ เสียมสกุล

นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม

นายอธิป จิตต์สำเร็จ

นางวาสนา หงส์เจริญ

นายนิพันธ์ ช่วยสกุล

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกคา

นายทรงศิลป์ ธรรมรัตน์

นายเสรี เพศประเสริฐ

(อม.๓๐)
คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๗/๒๕๕๗
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๔/๒๕๕๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายอภิรักษ์ ตันมา ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ต่อมาประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ กำหนดให้ตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้คัดค้านจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ สำหรับกรณีเข้ารับตำแหน่งต้องยื่นบัญชีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศ มีผลใช้บังคับ ครบกำหนดต้องยื่นบัญชี ในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ซึ่งเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด ๖๙ วัน และยื่นเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่แนบสำเนารายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีภาษี ๒๕๕๓ และไม่แนบสำเนาสารบัญชีจดทะเบียนของโฉนดที่ดิน ไม่แนบสำเนาสัญญาเช่าซื้อ และไม่แจ้งรายการหนี้ค่าเช่าซื้อค้างชำระ ครั้นเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕ ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งด้วยการลาออก และเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี เป็นครั้งที่ ๒ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ซึ่งเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด ๓๙๙ วัน โดยยื่นเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีภาษี ๒๕๕๔ ไม่แนบสำเนาเอกสารประกอบรายการเงินฝากธนาคาร ไม่แนบสำเนาสัญญาเช่าซื้อยานพาหนะ และไม่แจ้งรายการหนี้ค่าเช่าซื้อค้างชำระ นอกจากนี้ผู้คัดค้านไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กับกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี ครั้งที่ ๒ และยังคงดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมีเรื่อยมา จนถึงปัจจุบัน ผู้ร้องมีหนังสือให้ผู้คัดค้านชี้แจงกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยแนบเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วน รวม ๓ ครั้ง ผู้คัดค้านได้รับแล้วแต่เพิกเฉย ขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง วินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี ครั้งที่ ๒ ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่ง และห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใด ในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กับให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้คัดค้านให้การปฏิเสธและยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านไม่ได้ตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบทั้ง ๔ กรณี สาเหตุที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ ลำช้า ๖๙ วัน เนื่องจากผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี ก่อนประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับ ทำให้ผู้คัดค้านเข้าใจโดยสุจริตว่าประกาศดังกล่าวไม่ใช่บังคับแก่ผู้คัดค้านซึ่งเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นก่อนแล้ว ต่อมาเมื่อทราบว่าประกาศดังกล่าวใช้บังคับแก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ก่อนแล้วด้วย จึงได้รับจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนำไปยื่นภายหลังเมื่อได้รับแจ้งจากสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ให้ส่งเอกสารเพิ่มเติม ผู้คัดค้านก็นำเอกสารประกอบไปยื่นเพิ่มเติมจนครบถ้วนแล้ว สำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และกรณีเข้ารับตำแหน่งครั้งที่ ๒ ผู้คัดค้านได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว หลังจากยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้วได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ให้ยื่นเอกสารเพิ่มเติม ผู้คัดค้านก็ได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติมครบถ้วนแล้ว ขอให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไต่สวนพยานหลักฐานประกอบรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ระหว่างดำรงตำแหน่งดังกล่าว ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ไปยังสำนักงาน ป.ป.ช.จังหวัด เขตพื้นที่ ๕ (เชียงใหม่) ตามเอกสารหมายเลข ร.๗ ต่อมาผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งด้วยการลาออกเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕ และได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕

และได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลตำบลแม่คำมีเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ผู้คัดค้านยังคงดำรงตำแหน่งดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน และเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ผู้คัดค้านได้เดินทางไปยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ โดยมีนางสาวจรินทร์ ทองवास ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินปฏิบัติการเป็นผู้ออกไปรับให้ผู้คัดค้าน ตามเอกสารหมายเลข ร.๙ หรือ ค.๑

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ (๖) (ก) กำหนดให้ตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้คัดค้านซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมีอยู่ในขณะประกาศมีผลใช้บังคับ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตร ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ โดยบทบัญญัติดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องแสดงความโปร่งใสในเรื่องทรัพย์สินและหนี้สินของตน ตั้งแต่เริ่มเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และหลังจากที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วระยะหนึ่ง อันเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่เช่นผู้ร้อง รวมทั้งสื่อมวลชนและประชาชนโดยทั่วไป ถ้าปรากฏว่าทรัพย์สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มาโดยไม่ชอบ หรือโดยผิดปกติ ก็จะถูกดำเนินคดีอาญาและถูกริบทรัพย์สินนั้นให้ตกเป็นของแผ่นดิน หากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ไม่ว่าจะมิใช่เจตนาทุจริตใด ย่อมเป็นการฝ่าฝืนหรือเพิกเฉยต่อหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งนอกจากต้องพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใด ในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีแล้ว ยังเป็นความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อีกด้วย สำหรับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ ผู้คัดค้านซึ่งเข้ารับตำแหน่งก่อนประกาศมีผลใช้บังคับ

ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศ มีผลใช้บังคับ ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านจึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ ภายในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ หรือไม่ ผู้ร้องมีนางสาวจรินทร์ ทองวาส ผู้รับมอบอำนาจผู้ร้อง เป็นพยานเบิกความว่า ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ ตามเอกสารหมายเลข ร.๗ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ล่าช้าไป ๖๙ วัน โดยไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีภาษี ๒๕๕๓ ไม่แนบสำเนาสารบัญชีจดทะเบียนของโฉนดที่ดิน ไม่แนบสำเนาสัญญาเช่าซื้อ ทั้งไม่แจ้งรายการหนี้ค่าเช่าซื้อค้างชำระและไม่แนบเอกสารประกอบสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ มีหนังสือถึงผู้คัดค้าน ๒ ฉบับ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๖ และลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ แจ้งให้ยื่นเอกสารประกอบเพิ่มเติม ตามเอกสารหมายเลข ร.๓ และ ร.๔ หลังจากนั้นเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖ พยานโทรศัพท์ไปแจ้งผู้คัดค้านให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามสำเนาใบแจ้งค่าใช้บริการโทรศัพท์และรายการใช้โทรศัพท์ เอกสารหมายเลข ร.๑๐ แผ่นที่ ๒ และแผ่นที่ ๓ ครั้นเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ผู้คัดค้านเดินทางมาที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ ด้วยอาการเร่งรีบ และกรอกข้อมูลในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง แต่เตรียมเอกสารมาไม่ครบถ้วน พยานจึงออกใบรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินมอบให้ผู้คัดค้าน พร้อมระบุในช่องหมายเหตุและด้านหลังของใบรับเกี่ยวกับรายการเอกสารที่ผู้คัดค้านต้องส่งเพิ่มเติม รวมถึงรายการเอกสารที่ต้องส่งเพิ่มเติมของการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ ด้วย ตามใบรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เอกสารหมายเลข ร.๙ หลังจากนั้น พยานได้ติดต่อผู้คัดค้านทางโทรศัพท์พร้อมส่งโทรสารแจ้งรายละเอียดเอกสารที่ผู้คัดค้านต้องยื่นเพิ่มเติมไปยังเทศบาลตำบลแม่คำมีเพื่อให้ผู้คัดค้านมาดำเนินการให้ถูกต้อง ตามสำเนาใบแจ้งค่าโทรศัพท์ และรายการใช้โทรศัพท์ เอกสารหมายเลข ร.๑๐ แผ่นที่ ๔ และแผ่นที่ ๕ ต่อมาสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแพร่มีหนังสือแจ้งเตือนไปยังผู้คัดค้านเป็นฉบับที่ ๓ ตามเอกสารหมายเลข ร.๕ เมื่อครบระยะเวลาตามที่กำหนดในหนังสือ ผู้คัดค้านยังคงไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง ส่วนพยานผู้คัดค้าน

มีตัวผู้คัดค้านเบิกความว่า การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ ผู้คัดค้านยื่นเอกสารประกอบไม่ครบถ้วน ภายหลังจากได้รับหนังสือแจ้งให้ส่งเอกสารประกอบเพิ่มเติม ผู้คัดค้านได้ยื่นเอกสารประกอบเพิ่มเติมให้สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ครบถ้วนแล้ว คงขาดเพียงสัญญาเช่าซื้อและยอดค่าเช่าซื้อ ค่างชำระของรถยนต์ หมายเลขทะเบียน กค ๘๔๗๖ แพร่ และหมายเลขทะเบียน บธ ๖๐๒๙ แพร่ ของนางธนพร ต้นมา คู่สมรสซึ่งชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว จึงไม่มียอดค่าเช่าซื้อค่างชำระ เห็นว่า นางสาวจรินทร์เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ ขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินปฏิบัติการ มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงการตรวจรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารเพิ่มเติมด้วย และไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้คัดค้านมาก่อน ทั้งยังได้ความว่าสาเหตุที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ออกหนังสือแจ้งเตือนไปยังผู้คัดค้านหลังจากครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนานเป็นปีเนื่องจากไม่อาจมีปัญหากับผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ตั้งอยู่ในท้องที่ จึงให้โอกาสผู้คัดค้านแก้ไขโดยนางสาวจรินทร์พยายามติดตามผู้คัดค้านให้มาดำเนินการเรื่องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้อง ทั้งวิธีการออกหนังสือทวงถาม การโทรศัพท์ และการส่งโทรสาร แสดงให้เห็นว่านางสาวจรินทร์มีความยำเกรงอำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้คัดค้านพอสมควร จึงไม่มีเหตุให้ระแวงว่านางสาวจรินทร์จะเบิกความปรักปรำผู้คัดค้าน คำเบิกความของนางสาวจรินทร์ก็เป็นไปตามลำดับเหตุการณ์โดยมีเอกสารประกอบทุกขั้นตอน จึงมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ส่วนข้อที่ผู้คัดค้านอ้างว่าได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติมให้สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่จนครบถ้วนแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ไม่มีการออกหลักฐานใบรับให้ผู้คัดค้าน รวมถึงผู้บริหารท้องถิ่นทุกคนในจังหวัดแพร่ ที่มายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ก็ไม่เคยได้รับใบรับนั้น แม้ผู้คัดค้านมีนายสำราญ หล้าคำมี รองนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี เบิกความสนับสนุนว่า ทุกครั้งที่นายสำราญไปยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ ไม่เคยออกใบรับให้ นั้น มีแต่คำกล่าวอ้างลอย ๆ และนายสำราญก็มีความสัมพันธ์เป็นหลานของผู้คัดค้านด้วย คำเบิกความของนายสำราญจึงมีน้ำหนักน้อย อีกทั้งขัดแย้งกับกรณีที่นายสำราญไปยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมีต่อ

สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ หลายครั้ง ทุกครั้งก็ปรากฏว่ามีการออกใบรับให้ แม้แต่การที่นายสำราญ ไปยื่นเอกสารเพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ นางสาวจรินทร์ก็ได้ออกใบรับบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน ตามใบรับเอกสารหมายเลข ร.๑๑ และกรณีเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ที่ผู้คัดค้านไปยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ ก็มีการออกใบรับให้ผู้คัดค้าน ตามเอกสารหมายเลข ร.๙ หรือ ค.๑ ข้อที่ผู้คัดค้านอ้างว่าได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติม ให้สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ครบถ้วนแล้ว ก็ไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านไปยื่นเอกสารเพิ่มเติมวันใด ประกอบเอกสารใดบ้าง นอกจากนั้นเมื่อสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่มีหนังสือแจ้งเตือนไปยังผู้คัดค้าน เป็นฉบับที่ ๓ ตามเอกสารหมายเลข ร.๕ ผู้คัดค้านรับหนังสือด้วยตนเอง แต่เพิกเฉย มิได้ชี้แจงว่า ได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติมครบถ้วนแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังไม่ได้ว่า ผู้คัดค้านได้มีการยื่นเอกสารเพิ่มเติมตามที่อ้าง ยิ่งกว่านั้นผู้คัดค้านยังเบิกความรับว่า ไม่ได้ยื่นเอกสารเกี่ยวกับการเข้าชื่อรถยนต์ ๒ คัน ของคู่สมรส ไปให้สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่อีกด้วย ซึ่งการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต้องยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินในวันที่ยื่นบัญชี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ การที่ผู้คัดค้านไม่แนบเอกสารเกี่ยวกับการเข้าชื่อและเอกสารที่แสดงยอด ค่าเข้าชื่อค้างชำระในวันที่ยื่นบัญชี จึงเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ผู้คัดค้านจะมาอ้างว่า ภายหลังยื่นบัญชีได้ชำระค่าเข้าชื่อครบถ้วนแล้วโดยไม่ยื่นเอกสารเกี่ยวกับการเข้าชื่อรถยนต์ต่อผู้ร้องหาได้ไม่ เพราะการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต้องเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชี แม้ข้อเท็จจริงจะเป็นดังที่ผู้คัดค้านอ้างว่าภายหลังจากยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ ได้ชำระค่าเข้าชื่อครบถ้วนแล้ว ผู้คัดค้านก็ยังมีหน้าที่ต้องยื่นเอกสารเกี่ยวกับการเข้าชื่อรถยนต์และเอกสาร ที่แสดงยอดค่าเข้าชื่อค้างชำระในวันที่ยื่นบัญชีต่อผู้ร้อง เพื่อผู้ร้องจะได้นำมาเป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบ ความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้คัดค้านในขณะที่เข้ารับตำแหน่งเปรียบเทียบกับทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้คัดค้านในขณะที่พ้นจากตำแหน่ง ข้ออ้างของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ โดยไม่แนบเอกสารประกอบ ตามที่กฎหมายกำหนด และสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่มีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้คัดค้าน ส่งเอกสารเพิ่มเติมถึง ๓ ฉบับ ซึ่งผู้คัดค้านได้รับแล้ว และนางสาวจรินทร์ยังติดตามทวงถาม

ทั้งทางโทรศัพท์และโทรสารให้ผู้คัดค้านส่งเอกสารเพิ่มเติมอีกหลายครั้ง แต่ผู้คัดค้านก็เพิกเฉย ละเลย ไม่นำพาที่จะดำเนินการให้ถูกต้อง การไม่แนบเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดย่อมมีผลเท่ากับการไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พฤติการณ์ดังกล่าวของผู้คัดค้าน จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ กรณีไม่จำเป็นต้องพิจารณา ข้อต่อสู้ของผู้คัดค้านเกี่ยวกับสาเหตุที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินล่าช้า ๖๙ วัน อีกต่อไป เนื่องจากไม่อาจมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงผลแห่งคดีได้

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๒ รวม ๓ กรณี หรือไม่ เห็นสมควรวินิจฉัยเสียก่อนว่า บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ผู้คัดค้านยื่นต่อสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ เป็นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งตามที่ผู้ร้องอ้าง หรือเป็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามที่ผู้คัดค้านอ้าง ข้อเท็จจริงได้ความจากนางสาวจรินทร์ว่า ผู้คัดค้านเดินทางมาที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่เพียงครั้งเดียวในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ มาด้วยอาการเร่งรีบและกรอกข้อมูลในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง แต่เตรียมเอกสารมาไม่ครบถ้วน นางสาวจรินทร์แจ้งผู้คัดค้านว่าบัญชีที่ผู้คัดค้านกรอกข้อมูลในวันนั้น ให้ใช้เป็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินสำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยออกไปรับบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมระบุชื่อไม่ถูกต้องในช่องหมายเหตุมอบให้ผู้คัดค้าน ตามใบรับบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน เอกสารหมายเลข ร.๙ และยังได้แจ้งผู้คัดค้านด้วยว่าผู้คัดค้านยังมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๒ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีด้วย หลังจากนั้นผู้คัดค้านไม่เคยมายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือส่งเอกสารเพิ่มเติมแต่อย่างใด ที่ผู้คัดค้านเบิกความอ้างว่า ผู้คัดค้านได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน พร้อมเอกสารประกอบทั้ง ๓ กรณี ภายในเวลาสามสิบวันตามกฎหมาย แต่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ไม่ได้ออกไปรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ผู้คัดค้านไว้เป็นหลักฐาน หลังจากผู้คัดค้านได้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ ฉบับลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ผู้คัดค้านเดินทางไปที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ เพื่อขอทราบ

รายละเอียดเอกสารที่จะต้องยื่นเพิ่มเติม นางสาวจรินทร์นำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีที่ผู้คัดค้านได้ยื่นไว้ก่อนแล้วมาออกใบรับให้ผู้คัดค้านระบุว่า เป็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ ซึ่งไม่ถูกต้องนั้น เห็นว่า บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ ประทับตราลงรับไว้ที่หน้าแรก เลขรับที่ ๐๑๕๐ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ และผู้คัดค้าน เขียนด้วยลายมือที่หน้าแรกว่า เป็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง ในหน้า ๒ ซึ่งมีช่องสี่เหลี่ยม ให้กาเครื่องหมาย จำนวน ๔ ช่อง คือ ช่องเข้ารับตำแหน่ง ช่องดำรงตำแหน่งทุก ๓ ปี ช่องพ้นจากตำแหน่ง ช่องพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี ผู้คัดค้านก็ได้ทำเครื่องหมายในช่องพ้นจากตำแหน่ง อีกทั้งใบรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เอกสารหมายเลข ร.๙ หรือ ค.๑ ที่นางสาวจรินทร์ออกให้ผู้คัดค้านก็ระบุว่า เป็นใบรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง นอกจากนี้ ยังได้ความอีกว่านางสาวจรินทร์เขียนไว้ที่ด้านหลังของเอกสารหมายเลข ร.๙ หรือ ค.๑ ว่า ผู้คัดค้าน ยังต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งผู้คัดค้าน ก็ไม่ได้ทักท้วงนางสาวจรินทร์ว่า ใบรับตามเอกสารหมายเลข ร.๙ หรือ ค.๑ ไม่ถูกต้อง ทั้งผู้คัดค้าน ยังเบิกความยอมรับว่า ข้อความที่นางสาวจรินทร์เขียนไว้ถูกต้อง ยกเว้นเรื่องเอกสารเกี่ยวกับรถยนต์ที่เช่าซื้อ ซึ่งผู้คัดค้านได้แจ้งนางสาวจรินทร์ว่าไม่สามารถยื่นเพิ่มเติมเพราะผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหมดแล้ว ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้คัดค้านยังไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จากเหตุผลดังวินิจฉัยข้างต้น ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ เป็นบัญชีของผู้คัดค้านสำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่ง หากใช้เป็นบัญชีสำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามที่ผู้คัดค้านกล่าวอ้างไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามเอกสารหมายเลข ร.๘ เป็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินสำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่ง ข้อเท็จจริงจึงฟังต่อไปได้ว่า ผู้คัดค้านไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี คงมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้คัดค้านได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติม สำหรับการยื่นบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามเอกสารหมายเลข ร.๘ ตามรายการเอกสารที่นางสาวจรินทร์ระบุไว้ ใบรับบัญชีตามเอกสารหมายเลข ร.๙ หรือ ค.๑ หรือไม่ และได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๒ หรือไม่ เห็นว่า ข้อที่ผู้คัดค้านอ้างว่าได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติมครบถ้วนแล้ว

และได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๒ ภายในสามสิบวัน ที่กฎหมายกำหนด แต่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ไม่ออกไปรับให้ นั้น มีเพียงคำกล่าวอ้างลอย ๆ อีกทั้งขัดแย้งกับแนวปฏิบัติตามที่ได้ความจากนางสาวจรินทร์ว่าจะมีการออกไปรับทุกครั้งมอบให้ผู้ยื่นบัญชีไว้ เป็นหลักฐาน ดังเช่นกรณีของนายสำราญ หล้าคำมี ที่ไปยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี รวมถึงนายสำราญได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติมต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแพร่หลายครั้ง เจ้าหน้าที่ได้มีการออกไปรับให้ทุกครั้ง ตามไปรับเอกสารหมายเลข ร.๑๑ หลังจากผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามเอกสารหมายเลข ร.๘ แล้ว สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแพร่ มีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้คัดค้านชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นเอกสารประกอบเพิ่มเติม สำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่ง และให้ชี้แจงการไม่ยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งครั้งที่ ๒ กับกรณี พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามเอกสารหมายเลข ร.๕ ผู้คัดค้านซึ่งรับหนังสือด้วยตนเอง ก็มิได้ชี้แจงหรือโต้แย้งแต่ประการใด ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้คัดค้านไม่ได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติมตามรายการที่ นางสาวจรินทร์ระบุในเอกสารหมายเลข ร.๘ หรือ ค.๑ ส่วนที่ผู้คัดค้านเบิกความกล่าวอ้างว่า ผู้คัดค้าน ได้ยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งครั้งที่ ๒ ประมาณกลางเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่แจ้งผู้คัดค้านให้ไปปรับมาแก้ไข ต่อมาวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ผู้คัดค้านเดินทางไปที่สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่ เจ้าหน้าที่ระบุในบัญชี ที่ผู้คัดค้านได้ยื่นไว้ก่อนแล้วว่าเป็นกรณีเข้ารับตำแหน่งวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มอบให้ผู้คัดค้าน นำไปแก้ไขแล้วนำส่งใหม่ ข้อเท็จจริงตามคำเบิกความของผู้คัดค้านดังกล่าว เจือสมกับคำเบิกความของ นางสาวจรินทร์ที่ว่า ในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ผู้คัดค้านมากรอกข้อมูลในบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินด้วยเวลาจำกัด กรอกข้อมูลไม่ครบถ้วน นางสาวจรินทร์ ให้นำกลับไปกรอกใหม่ ภายหลังผู้คัดค้านไม่ได้นำบัญชีที่นำกลับไปกรอกข้อมูลมายื่นใหม่แต่ประการใด เมื่อพิจารณาสำเนาบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามเอกสารหมายเลข ค.๘ ปรากฏว่า ในช่องรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้คัดค้านเพียงแต่เขียนด้วยลายมือว่า เอกสารประกอบอยู่ในบัญชี ครั้งที่ ๒ ซึ่งนางสาวจรินทร์ ได้เบิกความอธิบายว่า ผู้คัดค้านประสงค์ให้ใช้เอกสารประกอบที่แนบท้ายบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งตามเอกสารหมายเลข ร.๘ มาใช้เป็นเอกสารประกอบของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๒ เห็นว่า การที่ผู้คัดค้านรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ตามเอกสารหมายเลข ค.๘ กลับไปกรอกข้อมูล แต่ไม่นำกลับมายื่นต่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแพร่ยอมไม่อาจถือได้ว่า ผู้คัดค้านได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๒ แล้วเช่นกัน พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงฟังได้ว่า ผู้คัดค้านไม่ได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติม กรณีพ้นจากตำแหน่งตามเอกสารหมายเลข ร.๘ และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๒ กับกรณีพ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๓ กรณี การที่ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ กับกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แนบเอกสารประกอบให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ระบบการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่เกิดประสิทธิภาพ ย่อมมีผลเท่ากับการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดแพร่มีหนังสือแจ้งเตือนผู้คัดค้านถึง ๓ ฉบับ และนางสาวจรินทร์ ยังได้โทรศัพท์และโทรสารแจ้งผู้คัดค้านให้ดำเนินการให้ถูกต้องหลายครั้งด้วยกัน แต่ผู้คัดค้านกลับเพิกเฉย แสดงให้เห็นว่าผู้คัดค้านไม่ใส่ใจต่อหน้าที่อันสำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จะต้องปฏิบัติ ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นมาตรการที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ซึ่งมีหลักการสำคัญว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ต้องมีคุณสมบัติเป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนโดยปราศจากข้อสงสัย เพื่อเป็นหลักประกัน แก่ประชาชนว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้อำนาจบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน พฤติการณ์ดังกล่าว องค์คณะผู้พิพากษา จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ กรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปี และกรณีเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๒ รวม ๔ กรณี ตามคำร้อง และการกระทำของผู้คัดค้านยังเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙

พิพากษาว่า นายอภิรักษ์ ดันมา ผู้คัดค้าน จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง

และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี ครั้งที่ ๒ รวม ๔ กรณี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลแม่คำมี ในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง กับมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การกระทำของผู้คัดค้านเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากกว่า ให้จำคุกกระทงละ ๒ เดือน รวม ๔ กระทง เป็นจำคุก ๘ เดือน พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ผู้คัดค้านเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานภาพของผู้คัดค้านจึงเป็นผู้นำชุมชน ต้องปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน แต่ผู้คัดค้านกลับละเลย ไม่ใส่ใจต่อหน้าที่อันสำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จะต้องปฏิบัติ ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ อันเป็นมาตรการที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อให้เกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทำให้ระบบการตรวจสอบขาดประสิทธิภาพ เป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน พฤติการณ์แห่งคดี นับว่าเป็นเรื่องร้ายแรง และไม่มีเหตุสมควรขอการลงโทษ.

นางทัศนีย์ จันส์ัญชัย ธรรมเกณฑ์

นายอภิรัตน์ ลัดพลี

นางสาวบุญมี ฐิตะศิริ

นายประยูร ณ ระนอง

นายกฤษฎ์จิรัฐ คุณาจิรภรณ์

นายณพพร โพธิ์รังสิยากร

นายสุทธิโชค เทพไตรรัตน์

นางวีรา ไวยหงษ์ รินทร์ศรี

นายสมชาติ ัญญาวินิชกุล